

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
4-hasábos petit sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fillér.

Nyitási díj 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1906.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Vasárnap, február 25.

Mai számunk főbb közleményei:

Vezető cikk: Az aradi beszámoló.
A lővegtörvény és a motoros.
140 évvel ezelőtt.
Arad városi önkormányzat.
Királyi ügyész az elkövetésekről.
A halálbüntetés nagyszabvány.
Egy pletyka fölfejtése.
Zárószámok.
Első lépések és reformok a Műv-nál.
Aradi tanár az antiszemitizmusról.
Jászai Mari és Gárdonyi Géza.
A divat királynője.
A nagy kamarási bíró Salamonek.
Diákok a vértanú-szobornál.
Csaták: A második bál. Irta: Nyáry A. báró.

Az aradi beszámoló.

Arad, február 24

Én nehezedik egész súlyával az ügyvezetői teljhatalom. Széles Magyarországon az emberek egyebet sem látnak, mint hatalmat, megbékíthetetlen és méltányosságot nem tűrő, felelősséget nem ismerő hatalmat. A király hatalma és a kormány hatalma, felaprózva, királyi biztosok és kormánybiztosok kezeibe jutott, hogy azok annál nagyobb mohósággal és annál kegyetlenebb kedvteléssel éljenek vele. S mintha azt látnák, hogy azok a biztos urak és főispánok, akik csupán a hatalom gyakorlására küldettek ki — s akik egy részének egyébre alig is lenne hivatottsága — keresnék az alkalmat, a fölösleges összeütközéseket és a cél nél-

kül való dulakodásokat, hogy ezt a hatalmat fitogtassák, s inkább fölládoznak egész sor existenciát, mintsem hogy a hatalom tekintélyét egy gombostűfejnyi csorba is érje.

Igy súlyosítja az amugy is nehéz helyzetet egyfelől a hatalmi játék, másfelől a vak engedelmisség és az érdekek rugója. A főispánok legnagyobb része a kormánnytól függő ember. A kormánnytól kapta existenciáját, s állása, anyagi helyzete, jövője a kormány kezében van. Vannak, akiket az adósságok tengeréből emelt ki a kormány csáklya, s a kormánynak egy mozdulatától függ, hogy oda visszakerüljenek. Vannak, akiknek mai helyzetük soha nem álmodott méltóságot jelent, s ha azt elvesztik, újra a szürkeségbe hullanak. Még ha az ilyenekben nincsenek is cézári hajlandóságok, csodálni való-e, hogy az abszolutisztikus intézkedéseknek teljes durvasággal igyekeznek érvényt szerezni? S csodálatos-e, hogy egészen mellékes nekik a polgárság békéje, a közrend, a mikor arról van szó, hogy a felülről kapott ordrét az utolsó pontig végrehajtsák?

Aradon és Aradmegyében a viszonyokhoz képest szeliden csapkodnak az abszolutizmus hullámai. Talán a legfelsőbb hatalomnak különös kegye védi ezt a helyet? A vértanú városáról ezt alig lehetne mondani. Talán a kormány kiválasztotta ezt a várost és ezt a megyét semleges területnek, mint a nagyhatal-

mak Svájcot, s titkos konvencióban megállapodtak, hogy ebben a városban és megyében az általános fölfordulás között épen maradjon a béke, az önkormányzat? Ilyen kivételes intézkedésekben sem lehet hinni, s ha volna is rá eset, alig kérnénk belőle. Az utcákat nem verik föl véres összeütközések, a közgyűléseken háboríthatatlanul intézheti a város és a megye a maga dolgait, a törvényhatósági tisztviselőknek a meggyőződésük miatt bajuk nem történt, senki őket törvénytelen intézkedésre nem kényszeríti. És ha a lelkeket itt is megkapja az izgalom, a jogos elkeseredés, azok láttára és hallatára, amik a szerencsétlen obstrukciók következményeként, de mégis az alkotmány sérelmével bekövetkeztek: a béke, a polgárok nyugalma nem szenvedett.

Az összeütközés a törvényhatóságok és a kormány között itt se lett volna elkerülhető, ha közben nem lett volna valaki aki mindkét oldalról felfogja a támadásokat. Ez a valaki Várárhelyi Béla, Aradváros és a vármegye főispánja. Talán ő az egyetlen a főispánok között, aki nem függ a kormánnytól, s akinek módjában áll, hogy szembe helyezkedjék a kormány azon intézkedéseivel, a melyekben a polgárság érdekeinek sérelmét látja s amelyek az ő meggyőződésével ellenkeznek. A főispáni állással a kormánynak nem köszönhet egyebet, mint nehéz felelősséget és kellemetlenséget. Az állásához nem köti se anyagi érdek, se hiu-

A hétről.

Az alispán buja.

Madár a madárhoz, fecske a fecskéhez:
Rendeletek jönnek Arad vármegyéhez.
Nagy a vármegyének az ő lelke gondja,
Alispán az írást eltűnődve bontja.
Eloolvassa egyszer, elolvassa kétszer,
Bármilyen jó a feje, föl nem éri észszel.

Nemes vármegyének szolgálja, hajdúja,
Hat napig a poros irattárat bujja,
Van-e az írásnak valahol egy párja?
Alispán a választ de nehezen várja!
... Hatodik nap éjjel, mikor éjfél kondul,
Vármegye hajdúja lihegve befordul.

„Alispán aramnak alássan jelentem:
A sok akta porát nem hiába nyeltem.
Mégvagyom az írás, kétfejű sas rajta,
Bötűjét az írások cífrára kinyalta.
Böven megporzództák, s aki aláírta, —
Isten meg ne áldja, — magát Bach nak hívta!”

Alispán homlokán ránc tolul a ráncra,
Elveszi az írást és a fejét rázza.
Olvassa borusan, olvassa sokáig,

Hogy valami bántja, a szeméből látszik.
Káromkodik aztán, szépen kifirázva
S eféle szózatra nyílik meg a szája.

„Láttam már sok írást, meg is öregedtem,
Hanem ilyen ügyet, ilyet még nem ettem.
Betiltottam gyűlést magam is egy párat,
Sok románnak átka a lelkeimen szárad.
De hogy ezután már, se utcán se téren,
Gyűlés meg ne essék: no, ezt már nem értem!”

Sok furcsa dologgal vala bajlódásom,
Hol ütöttem rajtam, hol ütöttem máson,
Közgyűlést vezettem, jegyzőt szavaztattam,
Hanem ilyen bajba sohase szakadtam.
Ha megteszem: ütnek. Ha nem teszem: vágnak.
Azt a kutyafáját ennek a világnak!

Barabás, Barabás! Vissza minek jöttél,
Kormánygyal paktumot miért nem kötöttél?
Fejem most, miattad, egy csöppet se fájna,
Ezt az írást dugnám sötét irattárba.
Beszélhetnél nyugton a Szabadságtéren
Nem háborogna most miattad a vérem.

Nem fájdítja így a motoros kereset,
Agg lőfejtő vasut, a te öreg fejed,
Vaggongyárt nem bántja így a sztrájkok réme,

Vigabban néz munkás bérharcok elébe.
Atkos ez a papír, átkos az írása:
Belőtör a bicskám, akárki meglássa!”

... Hogy így monfondíroz, szörnyű buba-bajba
S lassacskán kiűt a veríték is rajta:
Madár a madárhoz, fecske a fecskéhez, —
Új levél érkezik Arad vármegyéhez.
Szürke a papírja, durva a hajtása
Ujabb bajt hoz talán fekete írása.

Alispán felbontja, elolvassa százszor.
Kiderül az arca. Örömebe táncol.
Szürke a papírja, az van írva rajta:
Barabás beszélhet, hogyha ép akarja.
Beszámolót tarthat akár itt, akár ott. —
Nohát, ilyen csudát a világ se látott.

Felveszi Dálnoki régi vidám képét,
Régi rendeletet mosolyogva tép szét.
Kezében az újabb levelet csóválja
S mosolyogva nyílik ily szókra a szája:
Mondtam én azt mindig, mondtam fűnek-fának, —
Megtörök az önkény, —
Ha ilyen mokányul, mint én, ellenállnak!

— zab.

ság, se hatalmi vágy. Es ép azért, mert ily kivételes helyzetben áll, megvan neki a módja, hogy a város és megye érdekében elébe álljon az olyan kormányrendeleteknek, amelyek másutt csupán vak engedelmségre és brutális végrehajtásra találnak.

Beszélő példa mutat erre most, a mikor a „teljhatalom“-nak egy intézkedésével szemben maga járt közben a szólásszabadság érvényesítésére. Az a rendelet, amelyet *Kristóffy József* belügyminiszter a gyülekezési jog elkobzására adott ki, lehetetlenné igyekezett tenni azt, hogy a képviselők kerületeikben beszámolójukat megtarthassák. Vásárhelyi Béla maga állt védelmére a szólásszabadságnak, s az ő fölterjesztése folytán a belügyminiszter nem gördít akadályt az elé, hogy *Aradon Barabás Béla megtarthassa beszámolóját.*

Nem azért emeljük ezt ki, hogy Vásárhelyi Bélára ezzel érdemet hársunk. Szánalmas bók lenne, ha dicsérni akar-nánk azért, hogy a mikor módjában állott, védelmére kelt a szólásszabadságnak. Az ő hivatala nem olyan, hogy a dicsé-rek rózsáit várhatná, — s nem is lehetne őt dicsérnünk, ha annak kellene tekintenünk, a mi más időkben szokott a főispán lenni: az egy időben főnálló kormányok politikájának megtestesítőjének. Azt is készséggel elismerjük, hogy amiért Aradon beszámolót tarthatnak, az ország válságos helyzete még nem fordult jobbra, s a megtépett alkotmány nem lett épebb, mint tegnap volt. De az igazság nevében rá akartunk mutatni arra, hogy a mai nehéz, vészterhes időkben nem vált a város és vármegye ártalmára, hogy Vásárhelyi Béla lett a főispán. S szidjuk, támadjuk, — de azért támadni őt már csakugyan nem lenne igazságos, a miért nem engedi, hogy a tisztviselőinket fölfüggeszék, a város nyugalmát fölkavar-ják, a gyűléseinket a temesvári bakák szétkergezzék és hogy utcáinkon az ostromállapot tartson szuronyos székfoglalót?

A lóvasut és a motoros.

(Vörös László leírata.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 24.

Az *Aradhegyaljai motorosvasút*, mint annak idején megírtuk, a város belterületén vezetendő vasutvonal megépítése, valamint a péázs-szerződés megkötése tárgyában érintkezésbe lépett a *Lóvasut-társasággal*, de a tárgyalások eredménytelenül végeztek.

Az *Aradhegyaljai motoros vasut* részvénytársaság ma már be is adta az aradi kereskedelmi törvényszékhez a *Lóvasut-társaság* ellen irányuló *prejudiciális keresetét* és így a törvényszék fog dönteni abban a sokat vitatott kérdésben, hogy a *Lóvasut-társaságnak* a sínek lerakására szóló kizárólagossági joga a társforgalmat lebonyolító vállalatokat is érinti-e, vagy sem?

Ezen kérdés eldöntése céljából két évvel ezelőtt tudvalevőleg Aradváros is *prejudiciális* keresetet akart indítani a *Lóvasut-társaság* ellen és utasította is *Reicher Károly* tiszteli főügyészt a kereset beadására, de a *Lóvasut-társaság* a város ezen határozatát megfelelőbbre és ezáltal megakadályozta a *prejudiciális* kereset beadását.

A mai tanácsülésen *Institoris Kálmán* polgármester bemutatta *Vörös László* kereskedelemügyi miniszternek egy hasonló kérdésben a városhoz intézett leiratát, amelyet teljes szövegében alább közlünk. A tanács elhatározta, hogy a *Lóvasut-társaság* említett felebbezés tárgyában felír a miniszterhez, a felebbezés mielőbbi elintézése iránt.

Vörös László kereskedelemügyi miniszter az *Aradhegyaljai motoros vasut* és a *Lóvasut-társaság* között folyó tárgyalások ügyében a következő leiratot intézte a városhoz:

A város tanácsának 1905. december hó 30 án tartott üléséből 28.205. szám alatt hoztam intézett felterjesztésére a következőkről értesítem t. Cimedet:

Az *Aradi közuti vaspálya-társaság* és *téglagyár részvénytársaságnak*, a vasut céljaira szükségelt közterületek átengedése iránt *Arad sz. kir. várossal* kötött szerződése alapján, a város belterületén létesítendő mindenemű vasutvonalak megépítésére nézve elő

joga lévén, mielőtt az *Aradhegyaljai helyiérdekű vasut* által a város belterületén bevezetni szándékolt vonalakat engedélyezném, illetve a közigazgatási bejárás tekintetében döntöttem volna, folyó évi február 18-én kelt rendelettemmel felhívtam, miszerint az elő-jog átengedése iránt az *Aradi közuti vaspályatársasággal lépjen egyezsége.*

Ami a városi tanácsnak a *Közuti vaspályatársaság* és az *Aradhegyaljai motoros vasut részvénytársaság* közt kötendő *péázs-szerződésére* vonatkozólag a városi tanács múlt évi augusztus 10 én tartott ülésében 18.048. szám alatt hozott határozatát illeti, a szóban forgó szerződés jóváhagyása az én hatáskörömbe tartozván, a város közönsége arra nem illetékes. Amennyiben azonban a szóban forgó szerződés hozzám jutna, jóváhagyása előtt a várossal közölni, és illetve e részben a város érdekei szempontjából netán felmerült kívánalmakat a lehetőséghez képest figyelembe venni hajlandó leszek.

Amint már fennebb említettük, a *lóvasut* és a *motoros* között mindkét dologban úgy a *péázs szerződés*, mint az *egyezségkötés* ügyében megtörténtek, de eredményre nem vezettek a tárgyalások s ezért indult meg ma a *prejudiciális* pör.

A haldokló nagyasszony.

(Idill a sír szélén.)

Budapest, február 24.

A Vas-utcában haldoklik egy öreg asszony. Hőfehér fültök övezik a fejét, amely fáradtan nyugszik a habos párnákon. A szoba virágos, az ablakon át édes verőfény sugárzik be: a téli nap sugarai beszöknek a szobába, összecsookolóznak a táncoló porszemekkel, meg-aranyozzák a butorokat, végig siklanak a habos, fehér ágyon és glóriát vonnak a haldokló öreg asszony feje köré... A szomszéd szobában egy fiatal ember járkál. Időről-időre beszól a nyitott ajtón:

— Hogy érzed magad, Kornélia?

És csöndesen, halkán hangzik a válasz:

— Jól!... Sohasem éreztem magam ilyen jól!...

Mária győzelme.

Írta: Alba Nevle.

Odabent a vendégszobában terítették; a kihuzós asztalra betoltak két deszkát és az otthon szőtt, színes virágú terítőt előszedték a szekrény mélyéből. Treszka, a kis pupos lány átörülte, elrendezte az aranyos szélű tányérokat, fényesre surolt „eszceugot“, azután leszaladt a kertbe és teleszedett egy üveg-vázát verbénával, meg ágbogas istenfalevéllal.

— Édes anyám — kérdezgette a sürgő for-gó öregasszonyt — a pesti kisasszonynak elég egy kalán?

Az asszony kihévílt arcát téglavörösre festette a palacsintasütő mellől ki-kicsapó láng. A forró zsír sistergett, pattogott — a belézu-duló habkönnyű tészta buborékokat vetve pi-ruit.

— Édes anyám — kezdte újra a kis pu-pos — a pesti kisasszonynak ugye ne a há-romlábu székét tegyem?...

Leeregette a vászonfüggönyöket, hogy egy-szerre kedves, szinte finom, városias homály terült a kis szobára; a piros papírballerinák táncoltak a tükrön s az istenfalevéllal édesen áradt.

Treszka lement a kertbe felkeresni a ven-dégeket. A szemtelenül merész, szájkodó fa-lusi lány most remegett egy kicsit; mit mond-jon, mikor odaáll a szép, selyembluzos idegen kisasszony elé, a maga rongyos ruhácskájában, hátán azzal a retentő puppallal és mit mondjon

a bátyjának, aki olyan finom, olyan uras, lett, hogy szinte alig ismer rá.

Őt ültek az almafa alatt, úgy látszott, egyik se beszél, néztek boldogan a messzeségbe, mely csupa verőfény volt, csupa szín; kék, ham-vasfehér, de főképpen zöld, smaragdos, hullám-zó, örökké változó és harmatban fűdő zöld végtelenség.

Pista, a hogy meglátta az uton a szé-gyenkező, a tétovázó kis lányt, odament hozzá és kézenfogva, a menyasszonyához vezette:

— Még nem látta a kis hugomat, Mária.

A pupos összehunyorította a szemét és úgy mosolygott fel kedveskedő, de irtózatoss mosolylyal, ahogyan csak nyomorék-féle emberek tudnak mosolyogni. S Mária a rázönlő forráság dacára összeborzadt fázott. Ujra érezte azt a szédületes undort, amit reggel, az öregek ked-veskedése közben érzett. De erőt vett magán, kinyújtotta a kezét és a fehér ujjal hegyével megcirogatta a kis lány szépen elválasztott, kenderszínű haját:

— Kis szősz!

Treszka azt se tudta elragadtatásában, mit tegyen, ajkához kapta a kisasszony puha kezét és össze-vissza csókoltá, egymásután vagy tíz-szer is és olyan forrón, hogy Mária alig bírt szabadulni.

— Elég, elég! — mondta türelmetlenül és egy kissé durván rántotta el a kezét; úgy, mint az iskolában, ha valamelyik maszatos, csúf tanítványa dörgölte hozzá az arcát.

Ilyenkor nem izlett neki az ebéd s bár jól megmosta a kezét, egész nap valami kellemet-len szagot érzett rajta.

Pista, a szerelmes, erős, szép fiú komolyan, szomorúan nézett rá s a hangtalanságában ott remegett a legnagyobb, legvádolhatóbb szemre-hányás.

— Ugy-e, bolondos vagyok? — mondta Mária és nagyon elhalványodott. — Maga ilyen-nek még nem ismer. Ugy-e?...

— Nem — gondolta a fiú — ilyennek még nem ismerem!... — De hallgatott és valami birtelen hidegség lepte el a szívét, a hogy ha-ladtak a lombos diófák alatt.

Odabent már asztalnál ültek az öregek; az asszony fekete, mogyorógombos ruhában, a mester bojtos házi sikkával a fején, az arcukat beragyogta a boldogság, a hogy a fiatalokat nézték.

Pista leültette a menyasszonyát, aztán mellé telepedett ő is és immár alig ügyelte, hogy a kis pupos elszontyolodva ül az asztal végére s nem meri felvetni az árnyékos, hosszú pillánt.

Levesközben aztán beszédbe kezdett:

— Holnap elmegyek a kereszt apámhoz valami állás végett.

— Jó lesz fiam — bölintgatott az öreg és látszott a szeme állásáról, hogy őszintén gyö-nyörködik a fiában. — A keresztapád nem vall szégyent veled!

Mikor a tészta nál tartottak, behozott Treszka egy selyempapírba göngyölt kicsi csomagot és odatette az édes anyja elé.

Mindnyájan mosolyogtak, csak Mária bámult értelmetlenül.

— Mi az? — kérdezte később.

Az öregasszony mondhatatlan gyöngédség-gel hámozott ki a papirosból egy keskeny talpu,

Majd később ismét megszólal a férfi:

— Nincs valami kívánságod, Kornélia?

És a fehérhajú öregasszony megint halkán, csöndesen felel:

— Csak azt kívánom, hogy te itt maradj nálam, mellettem, velem . . . mindig . . . mindörökké! . . .

A haldokló öreg asszony: Prielle Kornélia.

A fiatal férfi: Van der Hoeske Rozsnyai Kálmán.

Az „ifjú pár,” amely csak néhány héttel ezelőtt állott az anyakönyvvezető előtt, amely nászutra indult azután és küldözgette haza a boldogságot hirdető képes levelezőlapokat, rózsaszínű leveleket! . . .

Azután vissza kellett térni déli országokból. Vissza kellett térni, mert — elfogyott az aprópénz és nászuton se lehet ambróziából és nek-tárból megélni! . . .

Azután a vas-utcai lakásba beállított a legkellemetlenebb vendég — a nélkülözés! . . . És a fehérhajú ifjasszony kezdte eladogatni a szinpad ruháit, a szinpad ékszereit . . . Minden ingóságát sorra, rendre! . . .

Es mégis olyan boldog volt; olyan nagyon boldog! Es mégis azt mondogatta egyre:

— Sohasem éreztem magam ilyen jól! . .

Es mégis ezt kérte folyton:

— Csak te maradj nálam, velem mindig, mindörökké! . .

A Vas utcában egy boldog asszony haldoklik. Prielle Kornélia boldogan hunyja le a szemét, boldog mosolygással válik e földi életből. Annyira boldog, hogy nem érez fájdalmat, nem is gondol a halálra . . .

Tegnap délután meglátogatta a Nemzeti Színház egyik divatos művésznője, Kornélia eldiskurálgatott vele s amikor elment, ezt mondotta róla Rozsnyainak:

— Igazán nem tudom: ez az Emma az új kalapját jött megmutatni, vagy a fiatal férjét? . .

Aki a halálos ágyán így beszél, az boldog, az megelégedett . . . azt nem kell megsíratni! . . .

A Vas utcában a holnap, holnapután virágos kertté varázsolnak majd egy lakást. A Kornélia lakását. Oda hozza majd a maga virágzálat minden színész és minden színész-

nő: rózsát, rozmarinot, rezedát, liliumot, kizanténomot raknak majd a fehér ágy köré és a sok virág között mosolyogva, boldogan nyugszik majd a fehérhajú nagyszony! És szerelmes szívek hallani vélik majd a suttogását:

— Sohasem éreztem magam ilyen boldognak! . . .

F. J.

140 évi fegyház.

Arad, február 24.

Tegnap fejeződött be az aradi törvényszék esküdtbíróságának februári ülészsaka. Mikor így a nép kezébe letett igazságszolgáltatás működését befejezi: kináikozva nyílik az alkalom mérlegelni azt, vajjon az esküdtszéki intézmény a mai hatáskörében kiállhatja-e az abszolút igazságosság próbáját? Ez intézmény még új, ámde napról napra tapasztaljuk, hogy egyik szélsőségből a másikba esik; hogy hangulat vezeti az esküdteket, melynek hatása alatt majd meglepő felmentések, majd vérbírósi szigorral hozott ítéletek kerülnek felszínre.

Az aradi esküdtszék a múltban azzal tette magát mulatságossá, hogy nyakra-főre felmentett mindenkit. Kiszabadult az igazságszolgáltatás keze közül az a paraszt, aki alvó testvérét baltával ütötte agyon. Ezt az atyafit önvédelem címén mentették fel. Büntetlenül maradt Hottinger Jakab, aki tíz késszurással, embertelen kegyetlenséggel ölte meg feleségét. Itt az esküdt urakat a szájalom vezette. Így tovább. Az egész ország szaktudósai hosszasan foglalkoztak ezekkel a mezezetes felmentésekkel, melyek igazolni látszottak, hogy az esküdtszéki intézmény nem állja meg helyét.

A mostani ülészsakban az esküdtek a másik szélsőségbe estek. Elitelték mindenkit s nem volt olyan súlyos kérdés feltéve, melyet ne láttak volna túlságos enyhének. Természetesen a bíróság, mely csak a büntetés mérvét szabja meg — gyakran túlszigoruan — kénytelen volt bőkezűen osztogatni az 5 és 10 évi fegyházakat. Így került azután ki az a testes summr, mely e sorok élén ékaskedik. Tizenhat tárgyalási nap alatt közel félszáz esztendői fegyházat mértek ki a vádlottak között. Volt nap, melyen 10 év, sőt olyan is találkozott,

melyen 24 évi rabságot szabtak ki az esküdtek „igazmondása” alapján.

A közvélemény fejcsóválva vette tudomásul ezeket a drákói ítéleteket, sőt mikor a Lamm-Antali ügyben öt forint elrablásáért tizenkét évi fegyházat mértek a tettesre: lázas izgatottsággal tárgyalták a bírói túlszignornak ezt az ékes kivirágzását.

A két szélsőség igazolja legjobban, hogy az új intézmény hatáskörét meg kell szorítani. Az esküdtszék ítélkezze politikai kérdésekben, adjunk neki teljhatalmat a sajtó útján elkövetett bűncselekményekben. De el kell vonni alóla azokat a súlyos, közönséges deliktumokat, melyeknél a legkisebb tévedés, elnézés évtizedekre menő rabság áldozatává tehetnek ártatlan emberek. Ilyen „jusztizmordok”-nak nem szabad kitenni a magyar igazságszolgáltatást, mert könnyen veszélyeztetjük az igazságba vetett hitet, s a törvény iránti tisztelet megintog. Ezen az állapotokon változtatni kell az igazság érdekében ép úgy, mint azok védelmében, kiket igazságtalanul sujthat az esküdtek tévedése.

Arad művészi ösztöndíjai.

(Lukácsy Lajos felebbezése és a belügyminiszter.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 24.

Annak idején, mikor a város törvényhatóságának október havi közgyűlésén a művészi ösztöndíjak kiadását határozták el, ezt a határozatot Lukácsy Lajos felebbezéssel támadta meg. A felebbezésben azt vitatta Lukácsy, hogy a város minden terv és észszerűség nélkül, nem is vizsgálva a folyamodók művészi képességeit, kiadja az ösztöndíjakat, amelyek így arra vezetnek, hogy a város drága pénzért proletárokat nevel s arra nem érdemeseket is támogat.

A dolog elevenjére tapintó felebbezésre a miniszter a következő leiratban válaszolt:

Az 1905. évi október hó 24-én tartott bizottsági közgyűlésében 22441/583 szám alatt hozott véghatározatának azon részét, melylyel a költségvetés 107-ik tételét 2400 korenára emelte fel és kimondolta, hogy az összeget a határozatban megnevezett négy

duzan aranyozott, serleg formájú poharat, melynek féleldalát rózsaszínű homály futotta be; finom, mint egy szerelmes lélegzetvétel.

— Mi az? — kérdezte Mária újból.

— Maga nem hallott még erről, — magyarázta Pista — itt, a mi vidékünkön az a szokás, hogy az eljegyzési ebédnél a menyasszony eszik egy falatot a jövődóbeli anyósának kenyéréből s iszik egy kortyot a borából. Ezzel anyjává fogadta.

A kis pupos most szép virágos tányéron pirosra sült kalácskát hozott és odatette az öregasszony elé, az pedig leszelt belőle egy darabkát, kettétörte s felét odanyújtotta a leánynak.

Mária kacagva harapott bele, szép szeme a fiura regyogott. Szörnyen tetszett neki ez a kedves, falusias és ismeretlen dolog.

Azután az itala került a sor. Az asszony gyönyörű, édes vörös borral színültig töltötte a poharat, színtelen, ráncos ajakával egy derekakat hörpintett belőle s a többi odaadta a leánynak:

— Igyál, fiám!

Hegye, szemölcsös állán még ott fénylett egy csepp bor, az szép lassan lepergett a nyakán, a fekete derék mogyorógombjai közé.

... És Mária kezébe vette a poharat és egy szempillantásig küzdött magával, de aztán észrevétlenül végighuzta rajta a batisztizsekendőt, mifelől az ajakához vitte.

Pista — az egyetlen, aki észrevette ezt — halálosan elsápadt, de nem szólt egy szót sem, némán otte végig az ebédjét s csak azután vonta félre a leányt:

— Kérem, Mária — mondta végtelen hi-

degséggel — készüljön, mert azonnal indulunk vissza!

— Miért? — kérdezte az megszeppenve.

— Csak! . . . Mire az előadások kezdődnek, már ismét ott vagyunk. Hiába, tévedtem; ez a hely nem magának való.

Hogy Pestre értek, Pista elkísérte a leányt a lakására. Szótlanul baliagtak az izzó aszfalton, be a szomorú ház kapuján, át a sötét konyhán, — ahol most már kötélre terelgetve száradt a ruha — egészen a szoba küszöbáig. A küszöbön Pista megállt és kezét nyújtotta a leánynak.

— Nem jön be? — kérdezte az csudálkozva.

— Nem — mondta kurtán a fiu és játszadozott a gombjukában levő hervadt verbénával.

Azután nekivágott az utcának, amely csupa család volt; csupa kegyes és jóleső hazugság, csupa nyomor, csupa bűn, de cifra ruhában, csupa félelem, csupa vértelenség, de festékekkel kendőzve . . .

És ahogy ment az utcán, érezte, hogy távolodik a leánytól, az elszállt, gyönyörű álmoktól, attól a hófehér, vakító fénytől, a mi szerelemnek hitt eddig. És tudta, akarta, hogy szakítsanak, ő meg a leány: Mária, akinek gyűlöletes és undorító az, ami neki legdrágább a világon, az otthona, a kis pupos Treszka, az öregek, meg a nagy piros, hízkelkedő verbénák . . .

Három napig tartott ez így, három napig tájéklára se ment az Üllői-utnak, de harmadnap már nem bírta tovább; megvárta az iskola előtt

a leányt, aki frissen és üdén lépett ki az iskolából.

— Eljött? — kérdezte és mosolygott.

— El! mondta a fiu és szégyenkezve sőtötte le a szemét. — Nagyon hosszú volt ez a három nap!

Ugy mentek most is egymás mellett, mint azelőtt. A férfi iskolai dolgokról beszélt, a kollégáiról, a gyerekek butaságáról, meg a rosszakaratu igazgatóról. És mindenről beszélt, csak az otthonáról, a szüleiéről nem és a leány a régi melegséggel hallgatta.

Ahogy a kis szobába értek, Pista leült a dívánra és megfogta a leány kezét:

— Mit gondolsz — kezdte — én azt hiszem, nem kellene tovább halasztanunk a dolgot . . . Maga is keres, én is. Majd csak megleszünk valahogy a kinevezésig.

— Meg . . . — nevetett boldogan a leány.

— Kivennénk egy kétszobás kis lakást s valamelyik olcsó asztalosnál megrendelném a butort.

— A ládát . . .

— Azt is és azután itt fogunk élni mindig, ebben a mi megszokott világunkban; az a másik — belátom — nem nekünk való . . .

Kimondta. Talán halkán, remegve és szégyenkezve is egy kicsit, de kimondta és a szívéből elröppent a virágos otthon, kis pupos lány és a két szegény öreg képe s diadalmasan és uralkodva költözött bele Mária.

festőnövendéknek egyenlő részletekben adományozza, Lukácsy Lajos felebbezése folytán felülbíráván, azt a felebbezés elutasítása mellett ezuttal helybenhagyom ugyan, felhivom azonban a város közönségét, miszerint tegye megfontolás tárgyává, vajjon a kérdéses költségvetési tétel jövőre nem lenne beszüntetendő? A felterjesztett ügyiratokat további eljárás végett visszaküldöm.

Budapest, 1906. évi február hó 5-én.

A miniszter meghagyásából:

Hartl Sándor,
miniszteri o. tanácsos.

Ezen leirat folytán a tanács a következő határozatot hozta:

Tekintve, hogy nézetünk szerint a művészi segély czímen felvett költségvetési tétel megfelel azon, magasabb szempontból megítélendő kötelezettségnek, melylyel Arad sz. kir. város községe, mint az államnak egyik alkotó része, a magyar kulturális fejlődésnek tartozik, s így ezen tétel a jövőre nézve is fentartandó volna, tekintve azonban azon elvitázhatatlan tény, hogy a művész-segélynek öltetszerű odaitélése a célt veszélyeztető ferdeségeket szülhet és a kellő ellenőrzésnek hiánya esetleg oda vezethet, hogy erre nem érdemes egyén élvezi azt akkor, a mikor igazi tehetség, támogatás hiján, érvényesülni képtelen: Kádas Kálmán főjegyző urnak, mint a művészeti ügyek referensének előnklete alatt Lukácsy Lajos, Bing Géza, Stauber József és Varjassy Árpád tk. bizottsági tagokból álló bizottságot kiküldünk oly célból, hogy a művészi segélyek mérvét, azok odaitélésének és élvezetének feltételeit, a megszűnés körülményeit, esetleg egy művész-segély alap létesülésének eszméjét felkaroló szabályzatot kidolgozzon s azt további intézkedés végett hozzánk mielőbb beterjessze.

Arad sz. kir. város tanácsának 1906 évi február hó 17-én tartott üléséből.

Királyi ügyész az elkobzásokról.

(A sajtószabadság megszorítására.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 24

Az aradi lapelkobzások tudvalevőleg a nagyváradi kir. ügyészség indítványára történnek, amennyiben sajtóügyekben a kir. tábla székhelyén levő, Aradra nézve tehát a nagyváradi törvényszék illetékes eljárni. Az aradi lapok köteles példányait a nagyváradi kir. ügyészségnek küldik s onnan szokták táviratiilag elrendelni a lapelkobzásokat, ha izgatást, lázítást, vagy királysértést látnak egyik-másik cikkben. Már a kapcsolatnál fogva is közelről érdekelhet bennünket Virág Béla dr. nagyváradi királyi ügyész nyilatkozata, melyről a következő tudósítást vesszük Nagyváradról:

A sajtószabadság megszorításáról pár nap óta ismét sokat beszélnek. Azt mondják, hogy a királyi ügyészség betiltja a lapok utcai elárúsítási jogát, a redakciókba cenzorokat ültetnek, sőt talán még az esküdtbírók intézményét is felfüggesztenék. Az olyan lapokat pedig, amelyek nem utcai elárúsításból tartják fenn magukat, úgy tenné tönkre az állam, hogy a hírlapbélyegek árát 2—300 százalékkal fölszóróláná.

Egy újságíró e híresztelések folytán fölkereste Virág Béla dr. nagyváradi kir. ügyészt, aki kijelentette, hogy az ügyészséghez semmi nemű felsőbb utasítás nem érkezett e tárgyban.

— Mese az, — mondta, — hogy a szerkesztőségekben cenzor működne. Mióta én itt

Nagyváradon királyi ügyész vagyok és mióta Lányi Bertalan igazságügyminiszter, azóta semmiféle törvénytelen intézkedés felsőbb rendeltre a sajtószabadság megszorítására nézve nem történt. Az, hogy az ügyészség mostanában sürűbben rendeli el a lapok elkobzását, mint eddig — a felfordult és abnormális időknek tulajdonítható. Normális időkben egyáltalán nem szorna szemet az, hogy az ügyészség királysértő lapok elkobzását elrendeli. Ez törvényes kötelessége az ügyészségnek. Csak a lázas, izgatott hangulatnak tudható be, hogy ebben a közvélemény egyrésze törvényteleniséget és cenzurát lát. Az ügyészség arról nem tehet, hogy egyik-másik aradi és nagyváradi lap azt írja, hogy a király a központi kretinizmusnak legtipikusabb képviselője. A lap-cenzorokról elterjedt híreket komolyan nem vehetjük. Nyugodtan mondhatom, hogy meggyőző item arról, hogy a sajtószabadságnak ilyen és bármilyen más alakban való megnyirbálására senki se gondol.

Az utcai elárúsításról így szolt az ügyész:

— Hogy a lapok utcai elárúsítási jogát megvonják, nem gondolom. Minden marad a régiben. Tény, hogy a lapok áttekintését ezután az ügyészségek intenzívebben fogják teljesíteni. Azonban ebben sincs semmi különös. Rendkívüli időkben élünk, amikor az újságok gyakrabban közölnek olyan cikkeket, amely a Btkv. 140. §-ának 2 ik bekezdése alá eső királysértés vétségének és a Btkv. 173. §-ába ütköző, a király törvényes joga elleni izgatás vétségének tényálladékát kimerítik.

Arról, hogy a nagyobb lapok megtuktatása végett a hírlapbélyeg árát felemelnék, a postahivatalban mit sem tudnak.

TÁVIRATOK.

A marokkói konferencia.

Berlin, február 24. A Köln. Ztg. jelenti: A marokkói értekezlet tárgyalásainak eddigi lefolyása helyt ad annak a reménynek, hogy a bankkérdésben sikerül megállapodást létesíteni. Arra nem lehetett számítani, hogy a francia vagy német programot simán elfogadják a többi hatalmak. De már eddig is közelebb jöttek a megoldáshoz az egyes pontok tekintetében. Annyi már konstataható a francia sajtó nagy részének híresztelésével szemben, hogy francia részről nem tűntették fel a francia programot mint valami megváltoztathatatlant, hanem belementek a német és francia javaslat nyugodt tárgyalásába. Annyit előre is koncedálni kell, hogy a német javaslatnak az alaptökében való részvételre vonatkozó álláspontja az értekezlet tapjainak inkább megfelel a közérdek szempontjából, mint a francia javaslat idevonatkozó álláspontja. Szabad tehát arra számítani, hogy Franciaország a többi hatalmak kíváncsiságával szemben engedékenységet fog tanúsítani.

Az orosz forradalom.

Moszkva, február 23. (Pétervári Távirati Ugyenökség.) Az október 30-iki pártszövetség kongresszusának ülésében hosszas vita után elfogadtak egy határozati javaslatot, amelyben kijelentik, hogy a jelenlegi kormány nem teljesíti pontosan azt a kötelezettségét, hogy a birodalmi dumát azonnal összehívja. A kongresszus elhatározta ennek a javaslatnak nyilvánosságra hozatalát. A határvidékek helyzetének tanulmányozására kiküldött bizottság szükségesnek tartja azt indítványozni, hogy a keleti partvidéki területeknek, Libaunak és Lengyelországnak orosz lakói részére adják meg azt a jogot, hogy a birodalmi dumába saját képviselőiket küldjék.

Helsingfors, február 23. Björnberg vasai kormányzót a finnországi államtitkár helyettesévé nevezték ki.

Riga, február 24. Riga vidékét kisebb-nagyobb bandák nyugtalanítják folytonos támadásokkal.

Zsúr-témák.

★

A hozomány.

Gyakran állítják, és nem éppen alaptalanul, hogy számos ember szerencsétlensége annak tulajdonítható, hogy nagyon kevés a pénze. Ezen állítás igazsága épp oly kétségtelen, mint az ellenkezője, hogy t. i. sok szerencsétlenségtől megkíméltetnének egyesek, ha nem volna olyan sok pénzük. Bármily paradoxnak tetszik is ez az állítás, mégis igaznak bizonyult és pedig különösen oly hölgyeknél, akik hozományuk nagyságánál és az önzetlen hódoltnak e körül lezajló versenyénél fogva, végül nem képesek elfogulatlanul megítélni, hogy — anyagi javaik értékétől eltekintve — melyik személyes kiválóságuknak köszönhetik e nagy hódolatot. Ezért eshetik meg, hogy még a legjöbbszörösebb milliomos örökös is végül azzal a meggyőződéssel lép az oltár elé, hogy tulajdonképpen őt mégis saját magáért választották és hogy az őt körülvevő földi javak csak kellemes ráadásként, nem pedig mellőzhetetlen feltételként szerepeltek az ő férjhezmenetelénél. És miután a boldogság érzése első sorban a képzeletben alapul, ennél fogva az ilyen külsőleg boldogok, belsőleg is azokká válnak, miglen e boldogság a sors kiméltelen szeszélyei által rázkódtatást nem szenved.

Ily rázkódtatáson esett át legújabbán a francia Boni de Castellane gróf és az elhalálozott vasutkirály, Jay Gould leányának házassága, minek következtében, mint jelentik, az asszony eltávozott férje házából. A „férje házából” kifejezés azonban csak képzeletesen értendő, miután a házat tulajdonképpen a feleség pénzéből építették. A gróf 75—80 millió franknyi hozományt kapott s ezt „kamatozás végett” a Gould féle üzletben Amerikában hagyta, ahonnan kamat fejében 4 millió frankot kapott évente.

Olyan hölgytől, mint miss Gould, aki milliárdosok társaságában nevelkedvén fel, a pénz értékéről halvány fogalommal sem bír, önként érthető, hogy csakhamar koldus-szegénynek érezte magát. Alig ünnepelte meg a fiatal pár lakodalmát, melynek rendezéséhez a boulogni erdő kis szigetét bérelték ki, máris oda volt 400 000 frank! Hiszen az élet olyan drága! Alig épült fel Párisban palotájuk, oda volt ismét 10 millió frank. És alig épült fel e „szeregy” lakóház, máris egy új palotát építettek, mely csak jótékonycú ünnepélyek rendezésére szolgált. Ez szintén néhány milliócskába került. Amint a fiatal pár kielégítette az építkezést iránt való szenvedélyét, a politizálás sportjára tért át, mely tudvalevőleg nem kevésbé költséges szenvedély az építés sportjánál, miután a francia választók is tudják szavazatuk becsét értékelni.

E sporttal is betelvén, a műpártolás sportjára került a sor. Oly gyűjteményeket vásároltak meg óriási összegekért, melyek láttára a szakembernek ég felé állt a laja. Alig költött el ekként a grófi pár 7 millió 10 000 frankot, amidőn némi üdülésre volt szükségük. Építettek hát egy gyorsjáratú gőzhajót, melyet „Waihall”-nak neveztek el. E fejedelmi pompával berendezett, száz emberből és 4 tisztből álló legénységgel ellátott hajón vidám urak és hölgyek társaságában Pétervárra hajóztak, hogy ott egy ösmerős nagyherceggel együtt teázhassanak.

Igy követte egyik hazafias tett a másikat, miglen a hírelezők száma a százat meghaladta. Ezek beperelték a grófi házaspárt 20 millió franknyi adósság megfizetésére. A bíróság oly ítéletet hozott, hogy a grófi házaspár évente három millió frankot köteles törleszteni járadékából. A grófné kitűnően

mulattott a birák e naivitása felett, akik azt hiszik, hogy egy millióból meg lehet élni! 8219 frank naponta! Még krumpira sem elég!

Ily együgyű biról ítélet nem érdemes arra, hogy komolyan vegye az okos ember. És a grófi pár vidám szórakozásokba fojtotta bosszúságát. Egy mást érték a színelőadások, cigányzene, fényes bálak, tűzijátékok, mely ünnepek egyikén a mulatni vágyó portugál király is megjelent. Külön vonat vitte az uralkodót bőkezű vendégbarátja vidéki kastélyába, he mesés pompával fogadták. Ezen ünnepély után csakhamar az a hír terjedt el, hogy a grófnét gondnokság alá helyezték testvérei. A midőn pedig a gróf egy párisi ünnepélyen, melyen a portugál király szintén jelen volt, egy a párisi pénzügyvilághoz tartozó bő gyet vezetett karján a terembe és a királynak bemutatta, ezzel színültig megtelt a pohár: a grófné eltávozott „férje házából” és valóperit indított. A „szerelem” tehát addig tartott, amíg a hozomány el nem fogyott, mert abban a körben, melyben a grófi házaspár él, holmi apró tévelygéseket szívesen megbocsátanak egymásnak a házastársak. A bali epizód tehát csak ürügyül szolgált az elválásra.

Egy pikáns följelentés.

(Az iskolaszék üléséből.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 24

Aradváros iskolaszéke ma delután négy órakor tartotta rendes havi ülését *Institóris* Kálmán polgármester elnöklése alatt. Az ülés megnyitása után *Steigerwald* Alajos, *Sebesy* Ferenc és *Somló* Armin dr. törvényhatósági bizottsági tagok, az iskolaszék ujonnan megválasztott tagjai, letették az esküt.

Millig József iskolafelügyelő bejelentette, hogy *Bokor* Alajos igazgató tanító lemondott iskolaszéki tagságáról, szíval indokolván ezen elhatározását, hogy az iskolaszék elnöke animozitással viseltetett iránta.

Institóris Kálmán polgármester erőlyesen tiltakozott az animozitás vádja ellen.

Az iskolaszék *Műlek* Lajos dr. indítványára sajnálattal vette tudomásul *Bokor* Alajos lemondását.

Ezután az iskolaszék megüresedett alelnöki székét töltötték be. *Barabás* Béla dr. indítványára az iskolaszék alelnökének egyhangulag *Műlek* Lajos drt választották meg, aki rövid beszédben köszönte meg az iránta megnyilvánult bizalmat.

Több kisebb jelentőségű ügy tárgyalása után, az iskolaszék az aradi állami gyermekmenhely telepbizottságának azon kérelmével foglalkozott, hogy a községi intézetekbe járó lelene gyermekek lakásán az illető osztálytanítók, tanítónők és óvónők minden két hónapban egyszer tegyenek látogatást. *Kovács* Vince hozzászólása után elfogadták a javaslatot.

Tárgyalták ezután *Fényes* Kálmán dr. és társainak azt a kérelmét, hogy a magánórák megtartására engedje át az iskolaszék az elemi iskola helyiségeit. *Műlek* Lajos dr. hozzászólása után teljesítették a kérelmet, amivel megvalósul a szülők azon régóta hangoztatott óhaja, hogy gyermekeik az iskolai tanításon kívül együttes privátórákban is részesülhessenek.

Pikáns természetű ügy következett ezután. *Bedő* Bendeguz aradi lakos ugyanis följelentést tett *Varga* Károly ev. ref. hitoktató ellen. Följelentésében *Bedő* olyan erős kitételekkel illette a segédlelkészt, hogy az iskolaszék jobbnak látta fel nem olvasatni a beadványt.

— Kacsaringós dolgok lehetnek benne, — jegyezte meg *Műlek* Lajos.

— Csak uraknak való, — fűzte hozzá élénk derűtséget keltve *Barabás* Béla.

Egyébként pedig az ügy elbírálását — az iskolaszék illetéktelensége folytán — az ev. ref. esperességre bízták, hadd olvassák el ott a „szafos kiszólásokat.”

Végül az iskolafelügyelő jelentette, hogy az előirt tandíjból eddig 18.179 korona folyt be az iskoláknál, 1024 korona 95 fillér a város pénztáránál. Az iskolaalap állománya a múlt év december 31-én 23 599 kor. 71 fillért tett ki.

Az ülésen jelen voltak: *Barabás* Béla dr., *Frint* Lajos, *Csécsl* Imre, *Bing* Vilmos, *Bonts* Döme, *Kovács* Vince, *Műlek* Lajos dr., *Magyar* Ferenc, *Müller* Gyula, *Millig* József, *Posgay* Lajos dr., *Sebesy* Ferenc, *Somló* Armin dr., *Steigerwald* Alajos, *Szilágyi* György, *Tedeschi* Viktor és *Wadovszky* Gusztáv.

A csintalan Lloydból.

Hol máskor gabona-vita folyt,
Ricsajtól hangos volt a Lloyd;
Daloltak csintalant, a kiest,
Igy fest nálunk a férfi est;
A féktelen kedv tombol itt,
Abcug, minden, a mi szolid
Abcug minden, a mi fehér,
Egy elsugott vice többet ér;
S egy reprodukhatlan nótá, —
Kinek nem kell, az idióta!
Felséges a műsor mára,

Sugar Jenő tambur-dáma,
Ransburg Sándor breutli diva,
Boldog, a ki meg van hiva!
Az éic sziporkákat szór itt,
Mulatnak a Zsónesz Dórik,
Ihajtyuhaj, hejehuja,

De a remazuri kluja:
Wiener Gyu'a, balletrózsa,
A kékvókot úgy aprózsa,
Majd a macsis-t járja hévvel,
Fogat huz a lábhegyével;
S egyéb pikáns erős holmi,
Nehéz azt mind megdolgolni!

Jászai Mari és Gárdonyi Géza.

(Érdekes premíerek a vidéken.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 24

A közel jövőben nagyérdékű színházi vállalkozás fűzi egyűvé *Gárdonyi* Géza és *Jászai* Mari nevét. A jeles író megnehezítelt a Nemzeti Színházra, illetve *Somló* Sándor igazgatóra, mert legutóbbi darabjának: a *Zetá* nak színrehozatalánál nem respektálták az ő kívánságait s ennek tulajdonítja *Gárdonyi*, hogy az Atilla-korabeli történelmi darab nem aratta azt a sikert, melyet remélt tőle.

Azóta írt *Gárdonyi* Géza egy új darabot *Fekete napok* címen, amelynek kéziratát rövid levél kíséretében elküldötte *Jászai* Marinak a Nemzeti Színház nagy művésznőjének, megírván neki, hogy ha érdemesnek találja, eljátszhatja az ő számára írt darab főszerepét bármelyik vidéki színpadon, csak a Nemzetiben nem, mert oda nem adja a darabját. *Jászai* elolvasta a drámát és valósággal csodákat beszélt róla. Első sorban természetesen kísérleteket tett, hogy szerző és színház között eloszlassa a differenciákat, de sikertelenül. *Jászai* megírta *Gárdonyi*-nak, hogy örömmel és a legnagyobb ambícióval játsza el bárhol a pompás szerepet, de mégis úgy hiszi, hogy ezt a kitűnő drámát az ország első színpadán kellene bemutatni. *Gárdonyi* hajthatatlan maradt. Azt válaszolta:

— Nagyságos Asszonyom, ahol ön játszik, az az ország első színpada.

Ezután úgy állapodtak meg, hogy *Jászai* Mari egymásután eljátsza a *Fekete napok* főszerepét az öt legnagyobb vidéki városban: *Aradon*, *Debrecenben*, *Kolozsváron*, *Szegeden* és *Temesvárott*, ahol ilyenformán rendkívül érdekes premíerekhez jutnak. Most kapjuk a hírt, hogy ezt az érdekes vendégszereplési körutat *Debrecenben* fogja megkezdeni a nagy tragika. Erről a következő levélben értesítette *Zilahy* Gyula színingazgatót:

Igen édes direktor!

A mint új szerepemről — „Jelentéktelen asszony” — mehetek, szeretnék *Debrecenbe* menni és pedig *Gárdonyi* Géza *Fekete napok* című drámájával, melyet számomra írt, de amelyet a Nemzethez semmi szia miatt nem ad be. Igen könnyű menetű, gyönyörű népies darab. Irjon neki *Egerbe* a föltételekért, bizonyára beleegyezik, hogy *Debrecenbe* adják először. Több zsufolt házat reményelek rá. Ezenkívül válasszon 5 más szerepet is vendégszereplésre. Ölelem *Vilma* feleségét s nos — önt is. Tőlem már az mindegy.

Jászai Géza.

Zilahy Gyula azonnal írt *Gárdonyi*-nak, aki tegnap válaszolt a következőkben:

Kedves Zsöl! A *Fekete napok* című drámát szívesen s örömmel engedem át neked színházad számára, ha a fő női szerepet a mi nagy-asszonyunk: *Jászai* játsza. A darab nála van, írj érte. A premieren ott leszek. Ölel *Gárdonyi* Géza.

Zilahy írt tegnap *Jászainak*, akinek tehát egyik legkedvesebb vágya teljesül. A *Fekete napok* szerepeit most írják ki és rövid idő múlva a próbák *Jászai* asszony vezetésével megfognak kezdődni a debreceni színpadon.

Ugy értesülünk, hogy *Gárdonyi* darabjának második előadását *Aradon* tervezi *Jászai* Mari, akivel már tárgyalásokat is folytat *Szendrey* Mihály színingazgató.

Visszarendelték a katonaságot.

A mozgósított aradi helyőrség. — Aradmegyében nem kell karhatalom. — A tábornok a városházán. — A temesvári zászlóalj nem jön.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 25.

Az aradi helyőrség csapatainak karhatalmi célokra való kivezenylése dolgában ma váratlanul érdekes fordulat állott be. A belügyminiszter megkeresésére a temesvári VII. hadtest parancsnoksága által az aradmegyei választókerületekbe kivezenylt csapatokkal a mai délelőtti folyamán közölték, hogy *felsőbb utasításra az asszisztenciául való kirendelés elmarad.*

A mozgósítás.

Dománsky Rajmund vezérőrnagy, aradi állomásparancsnok, amint azt mai lapunkban már közöltük, tegnap késő délután kapta meg a hadtestparancsnok rendeletét, melynek folytán még tegnap intézkedett Dietrich Albert ezredesnél, a 33. gyalogezred és Worafka Tivadar lovag alezredesnél, a 12. huszárezred parancsnokainál megfelelő számú csapatok kivezenylése és utnak indítása végett.

Dietrich ezredes rögtön készenlétbe helyeztetett hat századot, amelyeknek a ma reggel és a délelőtti folyamán induló rendes személyvonatokkal Világosra, Borosjenőre, Újszentannára, Pécskára és Gyomára kellett volna utazniuk.

Worafka alezredes parancsára pedig két szakasz Edvárd huszárnak ugyancsak reggel vasuton Pécskára és Battonyára kellett volna indulnia.

Az aradi háziezred tisztikara és legénysége ma reggel korán talpon volt, hogy megtegyék az utolsó előkészületeket a több napra tervezett elutazásokhoz. Legkorábban a 12. század sorakozott, melynek Csobán Mihály százados vezénylete alatt Battonyára kellett utaznia. A század, melynek beosztott tisztjei Popovits Szilárd főhadnagy, Meisel János hadnagy és Goza János tiszthelyettes, már öt óraker elindult a városból a vasuti állomásra, ahonnan a hét óraker induló személyvonattal Battonyára, Náway Lajos volt országgyűlési képviselő választókerületének székhelyére utazott.

Ezt a századot fél óra múlva a pályaudvarra követte a Seydl Frigyes kapitány parancsnoksága alatt álló 10. század, hogy ugyanazzal a vonattal Pécskára utazzék.

A többi század délelőtti illetve a déli vonatokkal készült elutazni.

Visszarendelt katonaság.

Az aradmegyei főszolgabírák, akiket tegnap távirati uton értesítettek a karhatalmi kirendeltségek megérkezéséről, már korán reggel egymásután telefonon értesítették az aradi 33. gyalogezred parancsnokságát, hogy a *katonaság kivezenylése teljesen felesleges és szükségtelen*, mert a választópolgárság seholsem szándékozik népgyűlést tartani.

Az ezredparancsnokság erre táviratilag közölte a temesvári hadtestparancsnoksággal a közigazgatási hatóságok jelentéseit, de azért folytatta a csapatoknak a vasuti állomáshoz való indítását. Az ezred négy százada már a pályaudvaron volt, a mikor Dietrich ezredes megkapta a had-

testparancsnokság távirati utasítását, hogy a csapatok elszállítása *beszüntetendő* és a Pécskára utazott század is *rögtön visszarendelendő Aradra.*

Az ezredparancsnokság ekkor telefonon meghagyta a vasuti állomáson időző parancsnokságoknak, hogy csapataikkal térjenek vissza a várba. Ugyancsak telefonon közölték ezt a parancsot a már Pécskán levő Seydl kapitánynyal, aki századával azután a legközelebbi vonattal vissza utazott Aradra.

Az Edvárd-huszárok két szakaszával még a kora reggeli órákban tudatták, hogy nem kell Pécskára, illetve Battonyára indulniuk.

Az aradi helyőrség csapatai közül tehát csupán egy század 33-as van asszisztenciára kirendelve: az a század, mely Farkas László csanádi alispán megkeresésére Battonyára utazott, hogy megakadályozza az esetleg vasárnapra tervezett népgyűlés megtartását.

A tábornok a polgármesternél.

Barabás Béla dr. vasárnapi beszámolójának elmaradása folytán nem indították el a *temesvári zászlóaljat*, amelynek azt a szerepet szánták, hogy a Szabadságtérre tervezett népgyűlést szétoszlassa. A temesvári hadtestparancsnokság az aradi állomásparancsnoksággal folytatott telefonbeszélgetések során élénken érdeklődött az iránt, hogy van-e szükség a zászlóaljra és ha igen, mikor indítsa el Aradra?

Dománsky Raymund vezérőrnagy a kérdés fontosságára és a nagy felelősségre való tekintettel, nem válaszolt rögtön a hadtestparancsnokság kérdésére, hanem előbb Stepper Bernát százados, helyettes-térparancsnok kíséretében látogatást tett Institóris Kálmán polgármesternél, hogy tőle, mint legilletékesebb forrásból megtudja, szükséges-e az aradi helyőrségnek egy zászlóaljjal való megerősítése?

Institóris polgármester az állomásparancsnok kérdésére csak egy választ adhatott és ezt meg is adta.

A tábornok a százados kíséretében délelőtti tíz óra tájban érkezett a városházára, ahol megjelenése meglehetősen nagy feltűnést keltett. Dománsky egyenesen Institóris polgármester fogadó-szobájába ment, ahol mintegy fél óráig időzött.

A vezérőrnagy kérdésére a polgármester kijelentette, hogy bármily magas hűlámokat vessenek is a politikai szenvedelmek. Aradváros polgársága sohasem feledkezik meg arról a méltóságról, higadtságról és megfontoltságról, melylyel az intelligens polgárság önmagának és a város szeplőtelen jó hírnevének tartozik. A közrend és közbiztonság nincs veszélyeztetve, *megvédésükbe nem kell bevonni a katonaságot* és így teljesen fölöslegesek azok az intézkedések, melyek az aradi helyőrségnek készenlétben tartására avagy idegen katonáknak idevezénylésére vonatkoznak. Ha pedig — bár valószínűtlen — mégis történnének rendzavarások, úgy

ezeket csakis ifju suhancok követik el, de ezeknek megfékezésére elegendő a rendőrség is.

A tábornok tudomásul vette a polgármester kijelentéseit és nyomban jelentést tett róla a hadtestparancsnokságnak. Így történt, hogy *nem jöttek át Aradra a temesvári katonák* és nem is fognak a városba katonaságot kirendelni.

Előléptetések és reformok a Máv.-nál.

(Kinevezések március elsején. — Nyugdíjazások. — Csőke tanulmányutja. — A reo ganizáció.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 24.

A Máv. március elsején ünnepel. Vörös László nap lesz. Mert róla beszél ezen a napon minden vasutas, aki a magyar államot szolgálja. Hiteles értesülések szólnak róla, hogy a Máv.-nál a tisztviselők *hatvan százaléka részeseül előléptetésben március hó elsején.*

Kineveznek a tisztviselők közül: 135 főelőlelőrt, 39 felügyelőt, 12 főfelügyelőt. A hivatalnokai karból 210 hivatalnokot emelnek magasabb rangosztályba s ezeket követi az automatikus előléptetése sok száz hivatalnoknak.

Vörös László kereskedelmi miniszter sürgős átirattal kereste meg az államvasutak igazgatóságát, hogy a kinevezésekre vonatkozólag az előterjesztéseket megtegyék és nyomban eléje terjeszszék, hogy a kinevezéseket március 1-ig foganatosíthassa. A Máv. igazgatósága a kinevezési lajstrom elkészítése céljából összülést tart hétfőn, kedden és szerdán.

Összülést tart az igazgatóság csütörtökön is. Ezen az ülésen: 160 főtisztviselő nyugdíjazásáról s ezek helyének betöltéséről rendelkeznek.

Csőke Ferenc miniszteri tanácsos, a kereskedelemügyi minisztérium előki osztályának vezetője, Vörös László megbízásából, Hajnal Vilmos máv. főfelügyelő kíséretében, hosszabb időre külföldre utazott, hogy különösen a porosz, a bajor és a württembergi vasutak adminisztrációját és a vasutaknál életbe léptetett legújabb technikai reformokat tanulmány tárgyává tegye. Csőke tegnap utazott el Budapestről Berlinbe, ahol 8—10 napot fog tölteni, mely idő alatt a porosz vasutak igazgatóságával érintkezésbe lép és a központi adminisztráció berendezését és beosztását fogja behatóan tanulmányozni. Berlinből Hamburgba utazik és onnan pár napi tartózkodás után Münchenbe és Württembergbe megy. Csőke utazása a máv. újjászervezésével van összefüggésben. Csőke külföldi útjáról rövidebb időközönként jelentést fog tenni a kereskedelmi ügyvivőnek, hogy a most folyamatban levő tárgyalásoknál már felhasználhassák az utazásán szerzett tapasztalatokat, Visszaérkezése után terjedelmes és kimerítő munkában fog számot adni külföldi tanulmányutjának eredményeiről.

Itt említjük meg, hogy az Államvasutak igazgatóságánál Ludwigh Gyula előkigazgató elnöksége alatt értekezletek folynak, melyen részt vesznek a központi ügyosztályok valamennyi vezetői. Az értekezlet tárgya az Államvasutak külsőben álló reorganizációja, mely alaposan megfogja változtatni az Államvasutak központi ügykezelését.

Bohémországból.

Mariházy.

Ha valmi idegen kerül Aradra s a város nevezetességeit akarja látni: megmutatják neki a vértanuk szobrát, az erekiemuzeumot, a lóvasutat, Avarfy Gézá és Mariházyt Mariházyt rendszeren utóljára tartogatják, mert ő a fő-trükkje az aradi idegenvezetőknek. Egy színész, aki úgy öltözködik az életben, mintha színpadon lenne és úgy öltözködik a színpadon, mint az életben. Egy színész, aki a gallérját a homlokán hordja, vagy legalább is hordhatná, amilyen magas az illető gallér. Egy színész, aki nem intrikál, és aki nem törődik a kritikával. Aki télen olyan elegáns, mintha nyáron volna és viszont. Aki nem politizál. Akinek a nadrágja állandóan olyan vasalt, mintha egy vasalóleányt gyöngédebb kötelek fűznének hozzá. Aki bonvivant, de játszik intrikus szerepeket is, sőt esetleg buffónak is beugrik. Az nincs kizárva, hogy egyszer ő fogja Lilit játszani.

A fenti kép ezt a nevezetes embert ábrázolja, ámbar nem teljesen élethűen, mert siányzik róla a Mariházy-gallér. Ez azonban mit sem von le a legintelligensebb bohém kalapjának értékéből. Mert hogy a kalapja nagy, — azt mindenkinek el kell ismernie.

Rudnay székfoglalója.

A főváros viharos közgyűlése.

(Pestmegye lemondott tisztségéről.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, február 24.

Rudnay Béla királyi biztos ma mutatkozott be Budapest székesfőváros törvényhatósági bizottságának rendkívüli közgyűlésén. Az installáló közgyűlésen csak egyetlen bizottsági tag volt jelen, ezt is kevés híján tetteleg inzultáltak a közgyűlésnek a bemutatkozást követő részén nagy számmal megjelent bizottsági tagok.

A törvényhatósági bizottság tagjai nevében Márkus József, az imént nyugalmába vonult főpolgármester határozati javaslat formájában előterjesztette a főváros közönségének tiltakozását a királyi biztos kinevezése ellen. Márkus javaslatát a közgyűlés egyhangulag elfogadta.

Pestmegye tisztségviselői semmiképen sem akarnak együttműködni Rudnay Béla királyi biztossal és ezért nemcsak az eddig lemondottak tartják fenn nyugdíjaztatásuk iránti kérelmüket, hanem egyre többen nyújtják be lemondásukat eddig viselt állásukról.

Távirati tudósításaink a következőket jelentik:

Az installáció előkészületei.

A rendőrség széleskörű intézkedést tesz, a délutáni közgyűlés rendjének a fönntartása érdekében. A Borz- és Szerb utcák torkolatánál erős rendőri kordont állítanak föl. A királyi biztos kocsiját, a Váci-utcai Ujvárosházához menetekor, lovasrendőrök fogják kísélni, a katonaság részéről csak a királyi biztost megillető dísz-század vonul ki.

Ma délelőtt egy 32. ezredbeli ezredes több katonatiszttel együtt, helyszíni szemlét tartott a Váci-utcai Ujvárosháza épületében, hogy a felvonuláskor kellő tájékozódása legyen a katonai kíséretnek. A szemlében a királyi biztosság több polgári tisztviselője is részt vett.

Ma ismét több fősolgabíró és solgabíró, valamint több tiszteletbeli állást betöltő tisztviselő lemondott állásáról.

A főváros beiktató közgyűlése.

Budapest székesfővárosa ma délután négy órakor tartotta meg azt a rendkívüli közgyűlést, amelyre Rudnay Béla királyi biztos bemutatkozása és a királyi kizártnak felolvasása volt kitűzve.

Közvetlenül négy óra előtt megjelent Rudnay királyi biztos és vele egyidőben a számára kirendelt díszszázad, mely az új városháza kapuja előtt foglalt állást. A közgyűlési terem mellett lévő helyiségeket zsúfolásig megtöltötték a bizottsági tagok, a közgyűlési terembe azonban nem mentek be, mert nem akartak jelen lenni a királyi biztos beiktatásánál.

A karzatokat teljesen megtöltötte a nagyszámú közönség, melynek a királyi biztos hivatal szolgáltatta ki a karzati jegyeket.

Négy órakor megjelent Rózsavölgyi Gyula helyettes polgármester vezetése alatt a főváros tisztikara. A helyettes polgármester megnyitotta a közgyűlést és bejelentette, hogy ezen Rudnay Béla királyi biztos is meg fog jelenni. Ezután fölolvastatta a belügyminiszter leiratát, amely a királyi biztos kinevezését közli. A közgyűlésen ekkor csak egy bizottsági tag: Rácz Károly dr. volt jelen.

Sümei Vilmos az ajtóból oda kiáltotta Rácznak:

— Hazaáruló!

Rózsavölgyi ezután jelezte a királyi biztos megérkezését, mire a rendőrök vonultak be és körül állták az emelvényt. Most díszmagyarban belépett Rudnay Béla királyi biztos, fölolvasta a kinevezését tartalmazó királyi kéziratot és föl-szólította a polgármestert, hogy a közgyűlést folytassa. Rudnay erre eltávozott.

A helyettes polgármester ekkor öt percnél szünetet rendelt, majd újból megnyitotta a közgyűlést. Ekkor már több száz bizottsági tag vonult be a terembe, akik „Eljen az alkotmány” kiáltásokba törtek ki, majd izgatottan érdeklődtek az eddig történetek iránt.

Az első szónok Márkus József főpolgármester volt, aki a közgyűlés óvását jelentette be a királyi biztos kinevezése tárgyában. Amikor Márkus szólásra állott föl, az összes bizottsági tagok feléje fordulva percekig, tapsolták. Alig kezdte meg beszédét Márkus, belépett a közgyűlési terembe Rácz Károly dr., aki a királyi biztos beiktatásán is jelen volt. Rácz megjelenése óriási felháborodást keltett és a bizottsági tagok iszonyatos lármá közben válogatott sértésekkel illették.

— Gazember! Hazaáruló!

— Takarodjék ki innen, kormánybérenc!

Vásárosy Vilmos és Sümei Vilmos már-már megakarták ragadni Ráczot, de a higgadtabb

bizottsági tagok visszatartották őket. Rácz erre sietve elhagyta a termet.

Most végre hozzáfoghatott beszédéhez Márkus József. Fölvezetéseiben hivatkozott az 1848. III. és az 1867. I. törvényekre, melyek szerint a király a végrehajtó hatalmat csakis alkotmányos miniszterium útján hajthatja végre és a hatalommal csak azt ruházhatja fel, akinek a törvény ezt megengedi. Királyi biztos kirendelése ellentétben áll alkotmányunk alapelveivel és ezért javasolja, mondja ki a törvényhatósági bizottság, hogy a királyi biztos kiküldetését törvénytelennek intézkedéseit pedig érvénytelennek tartja. Reméljük — fejezte be beszédét Márkus — hogy az alkotmányos Magyarország fölvirágoztatásán és boldogulásán a király a nemzettel nemsokára együtt fog működni.

A volt főpolgármester beszédét zajosan magéljenzte az egész közgyűlés, de javaslatát még nem emelhették határozattá. Márkus után Andreánszky Jenő dr. emelkedett szólásra, ki gunyos hangon szólt a királyi biztos kiküldetéséről, majd indítványozta, hogy a királynak a királyi biztos kinevezését fogadják hódolattal, tisztelettel s köszönettel és azonkívül menesszenek Bécsbe küldöttséget, mely a királyi biztos kiküldetését megköszönje. A küldöttség vezetőjéül Heltai Ferencet ajánlotta. A föl-szólalást folytonos közbekiáltások kísérték:

— Ne komédiázzék!

— S. égyelje magát!

— Eláll!

Hecht Ernő dr. nem tartotta helyénvalónak ilyen komoly időben a komédiázást és komolyságot, méltóságos viselkedést ajánlott a közgyűlésnek. Beszéde végén indítványozta, jelentse ki a közgyűlés, hogy a királyi biztos kiküldetése törvénytelen és hogy a királyi tény aggodalommal tölti el a főváros közönségét.

Polónyi Géza minden indítvány mellőzésével Márkus javaslatának elfogadását ajánlja.

Személyes kérdésben Heltai Ferenc dr. kijelenti, hogy a mai ünnepélyes egyetértést valaki időtlen komédiával megzavarta. A főváros közönségére bízta annak megítélését, hogy gonosz-e vagy örült a komédia szerzője.

Heltaiak szavaira a törvényhatósági bizottság frenetikus tapsba tört ki, mire Kasics Péter föl-szólalása után Andreánszky Jenő dr. kijelenti, hogy engedve a közóhajnak, indítványát visszavonja. Heltait nem követi arra a tőrre, amelyre merészkedett. Ő nyilvánosan nem sérteget, hanem más uton fog magának elégtételt szerezni.

Rózsavölgyi helyettes polgármester ezután föl-tette a kérdést, hogy elfogadják-e a Márkus indítványát? A törvényhatósági bizottság valamennyi tagja egyhangulag elfogadta Márkus indítványát, mire a közgyűlés véget ért.

A pestmegyei tisztségviselők lemondása.

Rudnay Béla királyi biztosnak a vármegye 27-iki közgyűlését betöltő rendeletét nagy felháborodással tárgyalták ma a vármegyeházán. Ma reggel ülést tartott a vármegye nyugdíjválasztmánya, hogy a beadott nyugdíjkérvényeket előkészítse s a nyugdíjösszegeket megállapítsa. Nyomban ezután az állandó választmány tartotta meg ülését, amelyen a nyugdíjösszegek fedezetét mutatták ki. Ennek végeztével a nyugdíjkérvényüket beadott és lemondott tisztviselők, valamint a megjelent megyebizottsági tagok bizalmas jellegű értekezletet tartottak róla, hogy milyen magatartást tanúsítsanak a királyi biztos ama rendeletével szemben, mely a 27-ikére hirdetett közgyűlést betöltte.

Az értekezleten többen szólaltak fel. Különös lelkesedést keltett Prémay Dező báró föl-szólalása, aki ékesszólóan fejtette ki, hogy egy törvényesen, szabályszerűen egybehívott köz-

gyűlést betiltani senkinek sincs joga. Ilyet csak egy nyers erőszakban tomboló kormány merészelhet. A tisztviselőknél — szerinte — joguk van nyugdíjaztatásukat kérni, mert ők nem gályarabok, akiket oda lehetne láncolni a hivatalukhoz. Nézete szerint a közgyűlést e hó 27-én feltétlenül meg kell tartani. U a maga részéről mindenképp el is fog jönni, hogy megkísértse a megyeházára való bemenetelt. Ebben csakis az erőszak gátolhatja meg őt.

Többek felszólalása után az értekezlet mégis kimondta, hogy a nyers erőszaknak enged. Az értekezlet eredménye az volt, hogy Beniczky Lajos alispán nyomban a következő köriratot intézte a vármegye törvényhatósági bizottsági tagjainak, a tisztviselőknél, a rendezett tanácsu városi polgármestereknek és a községi előjáróságoknak:

A folyó év február 27-ére általam összehívott rendkívüli közgyűlést Rudnay Béla királyi biztos ur ő méltósága, f. évi február hó 28-án 6. szám alatt kelt rendeletével bizonytalan időre elnapolván, értesitem bizottsági tagurát, a tisztviselőket, a rendezett tanácsu városi polgármestereket és a községi előjáróságokat, hogy ezen rendkívüli közgyűlés megtartatni nem fog.

Beniczky Lajos,
alispán.

A megyeházán általános a nézet, hogy a királyi biztos egyelőre meg akarja gátolni, hogy a közgyűlés a nyugdíjazásokat letárgyalhassa. A míg ugyanis a közgyűlés nem akceptálta a nyugdíjazásokat, vagyis a míg a nyugdíjkérvények végleg elintézve nincsenek, addig ő rendelkezik a tisztviselőkkal, s a melyik nem akar dolgozni, az kiteszi magát annak, hogy a királyi biztos felfüggeszti a hivatalától. Nyugdíj helyett tehát felfüggesztés lesz évtizedes munkájuk eredménye. Ilyen körülmények között a tisztviselők — Rudnay szerint — mégis megfogják gondolni a dolgot, s inkább a hivatalukban maradnak, semhogy felfüggesztésnek tegyék ki magukat.

Aradi tanár az antiszemitizmusról.

(Timon Zoltán iskolája.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, február 24.

Az aradi magántudós a héten befejezi bölcs tanításait az szabad iskolájában. Az utolsó két estén az antiszemitizmusról, majd papokról fog előadást tartani „amint azt az üdvözlő elgondolta”. Ime Timon Zoltán beszámolója és programja:

Timon Zoltán szabad iskolájának 4-ik hete hanyatló érdeklődés mellett közeledett az előadások végéhez. A közönséget sokkal inkább vonzották a józanság és becsület alapigazságainak kiderítését célzó fejtegetések, semmint ezen elveknél az élet különböző viszonyaira vonatkoztatott alkalmazásai. Még a szerdai előadás: a zsidó vallás bírálata sem vonzott 180-nál nagyobb hallgató számot; ellenben a hét többi napján a látogatóság alig üttötte meg a 90-et. Ami az érdeklődés kimerülésének szemmel látható jele.

Az első héten a látogatók száma volt	780
2-ik	1020
3-ik	1200
4-ik	660

Ehhez jön az első előadás hallgatósága 160
A 25 előadás hallgatóságának száma volt 3800

A jövő héten még lesz előadás:

Szerdán, február 28-án: Az antiszemitizmusról, melyben fejtegetés alá kerül ezen érzellem világtörténelmi fejlődése és jelen állása, vonatkozással a türelemre, egyenlőségre és lelkiismereti szabadságra. Apostázia és hitújítás.

Szombaton, március 3-án: A templomról és a papról, úgy, amint azt az üdvözlő elgondolta és amint valóban mielőbb életbe is léptetendő volna. A görög a szumir akkád, és az egyiptomi templom és pap. A demokrata és arisztokrata pap. A modern kultúrpalota.

Barabás beszámolója.

(Kristóffy távirati engedélye.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, február 24.

Ismeretes Kristóffy József belügyminiszternek azon rendelete, amelylyel a gyülekezési jogot felfüggesztette. A rendeletet már tegnapelőtt kézbesítették az illetékes hatóságoknak és ennek folytán az ország minden tájában a vasárnapra hirdetett népgyűlések elmaradnak.

Az aradi hatóságok is megkapták a rendeletet s ennek folytán — mint már tegnap megírtuk — Aradon is az a nézet uralkodott, hogy Barabás Béla dr. volt képviselőnek vasárnapra tervezett beszámolóját be fogják tiltani. Sarlot Domokos főkapitány maga is kijelentette, hogy kénytelen lesz végrehajtani a rendeletet, ma azonban érdekes fordulat állott be.

Az aradi függetlenségi és 48-as párt nevében Mülek Lajos dr. társelnök és társai ma reggel írásban bejelentették a főkapitánynak Barabás beszámolóját, de nem vasárnapra és nem a Szabadságtérre, hanem keddre, az ipartestület nagytermébe. A beadvány így hangzik:

Tisztelettel bejelöljük, hogy Barabás Béla dr. 1906. évi február hó 27-én délután három órakor az ipartestület nagytermében beszámolót fog tartani, amelynek rendezését az aradi függetlenségi és 48-as párt vette a kezébe, amely a polgárokat uira falragaszok útján pártkülönbség nélkül összehívni fogja.

Sarlot Domokos főkapitány azzal az utasítással adta ki a bejelentést a referensnek, hogy készítse el a beszámológyűlés tudomásul vételéről szóló végzést. Ennek az intézkedésnek pedig érdekes előzménye van. A főkapitány már tegnap tudomást szerzett Mülek Lajos dr. szóbeli bejelentése után Barabás Béla vasárnapra tervezett beszámolójáról és úgy ő, mint illetékes felettes hatóságai módot kerestek arra, hogy egy esetleges karhatalmi feloszlással, erőszakos fellépéssel a város nyugalma és a polgárság békéjét feldolgozni kénytelenek ne legyenek. Ezért változtatták meg a beszámoló napját és helyét is. A főkapitánynak véleményét teljes mértékben osztották Várhelyi Béla főispán és Institóris Kálmán polgármester, és a főispán távirati érintkezésbe lépett Kristóffy József belügyminiszterrel a miniszter jóváhagyó intézkedése iránt. Kristóffy méltán nyilván a főispán által felhozott érveket, ugyancsak távirati rendeletében jóváhagyta a főkapitánynak a beszámológyűlés tudomásul vételéről szóló végzését.

Igy tehát Barabás Béla kedden délután minden akadály nélkül megtarthatja beszámolóját, ami a függetlenségi párt körében is általános megnyugvást keltett.

A főkapitány jóváhagyó végzését holnap kézbesítik az aláíróknak, akiket Sarlot Domokos főkapitány fel fog kérni a rend fentartására és az esetleges tüntetések megakadályozására. A függetlenségi párt ezek után azon lesz, hogy Barabás

Béla beszámolója méltóságteljesen folyjon le.

*

Tudósítónk ma felkereste Sarlot Domokos főkapitányt, aki úgy nyilatkozott, hogy szíve sugallatát követte akkor, amikor ilyen irányban intézkedett.

— A gyűlés betiltására nem látok semmi okot fenforogni, mondta Sarlot főkapitány. Arad polgársága még a legválságosabb időkben is megtudja tartani azt a komolyságot, amely egyedül méltó hozzá. Rendzavarásoktól nem tartok és biztos vagyok afelől, hogy hatósági közbelépésre egyáltalán nem lesz ok.

Institóris Kálmán polgármester szintén hasonló értelemben nyilatkozott tudósítónk előtt.

— A legutóbbi napok eseményei megmutatták, hogy Arad város polgárságában van önérték és higgadság. Katonai kirendeltségre Arad polgáraival szemben nincs szükség, — mondta Institóris polgármester.

*

Kristóffy József belügyminiszter egyébként is enyhített már eredeti betiltó rendeletén, amenyiben egy újabb rendelettel a nem nyilvános helyeken tartandó gyűléseket engedélyezi. Ez a pótrrendelet, melyet táviratilag küldött meg a hatóságoknak, így hangzik:

A népgyűlések tárgyában folyó évi 1405—eln. sz. a kelt rendeletem kiegészítéseképpen tudomás, mihez tartás és további megfelelő intézkedés végett értesitem, hogy miután az új választások még kiírva nincsenek, a bejelentett és nyilvános népgyűlés jellegével bíró pártgyűlések, pártgyűlések, pártünnepségek és körmenetek nem esnek az 1874. évi XXXIII. t. c. 104. §-ban felsorolt gyülekezések közé, hanem azok mint közönséges népgyűlések bírálандók és a fent hivatkozott t. c. 1405. eln. számú rendelete alá tartoznak, az esetben azonban, ha a gyűlések kaszinókban, olvasó egyletekben, magánházakban, vagy általában zárt helyen, tehát nem nyilvános helyen tartatnak, vagy a szétosztott nyilvános népgyűlésen résztvevők ilyen helyiségbe vonulnak, karhatalommal nem oszlatandók fel.

Belügyminiszter.

Ez újabb rendelet folytán a nem nyilvános helyeken tartandó beszámolókat az ország több városában meg fogják tartani.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az aradi vöröskereszt egyesület közgyűlése nem február hó 25-én, hanem 26-án d. u. 4 órakor fog a városháza tanácstermében megtartatni, melyre az egyesület tagjait ezután is meghívja: Institóris Kálmán, elnök.

(*) Az aradi Chewra Kadischának március hó 4, 5 és 6-án ünnepelendő alapítási közgyűlésére nagyban folynak az előkészületek. Az ünnepély előkészítésére Weiss Dávid elnöklété alatt kiküldött bizottság nagyban buzgólkodik az ünnepély erkölcsi és anyagi sikerének előkészítésén. Az új tagok felvételére az előjáróság a következő felhívást teszi közzé:

Az aradi Chewra Kadischa az alapszabályszerűleg három évenként megünnepelendő alapítási közgyűlést ez évben március hó 4-én (vasárnap), 5-én (péntek) délelőtt 9—12-ig 6-án (kedden) délelőtt 9—12 és délután 3—5-ig tartja meg. Az alapítási közgyűlés tárgya, új tagoknak a Chewra Kadischa kötelékébe való felvétele. Amidőn az alulírott előjáróság tekintetes Címét az egyesületnek ezen örömünnepélyéhez tisztelettel meghívja, át van havva annak tudatától, hogy az alapszabályok értelmében csak 4 évenként megismérlődő ezen alkalmat meg fogja ragadni arra nézve, hogy ezen magas szentséget, a felebaráti és testvéri szeretet és istennek felszól

műveit munkáló intézmény kötelekebe bekebelez-
tessék és ez által annak kegyes feladatai támogatá-
sában hatékonyan közreműködhessék. Az aradi
Chewra Kadischa előjárósága nevében: *Fleischer*
Samuel, elnök. *Weisz* József, jegyző.

Diákok a vértanuszobornál.

(A polgári iskolák esküje.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 24

A vértanuk szobrára ma este új koszorú került. Akik odatették az emlékezés babérját a nemzeti szabadságért halt hősök bronzképe elé: fiatal gyerekek, 13—14 esztendősek tanulók voltak. Az ő szívükbe is belopózott a magyar szabadság veszedelmének sejtése, — mert hiszen ők még csak sejtene és nem tudnak. S a ma este letekt koszorú arról beszél, hogy a magyar gyerekek lelkébe belegyökerezett a haza és a szabadság szeretete, ami ígéret a magyarság jövőjére és jövő boldogságára.

Már napokkal ezelőtt megbeszélték egymás közt az aradi polgári fiúiskola növendékei, hogy megkoszorúzzák a vértanuk szobrát. A harmadik és negyedik osztály tanulói gyűjtést indítottak s csakhamar össze is gyűlt az apró gyermekek filléreiből mintegy 24 korona, a mely összegért hatalmas, gyászszalagos koszorút szereztek. A koszorú fekete szalagján ez a felírás díszlett:

„A polgári fiúiskola ifjúsága — Hazánkért élünk s halunk!”

Ma este hat óra tájt a Baross-parkbeli kis-
oszk mellett gyűltek össze a lelkesült gyerekek, akik tervükről mitsem árultak el tanárjaiknak, mert féltek, hogy megtiltják nekik annak kivételét. A Baross-parkból fél hét órakor szép rendben vonultak fel a Szabadságtérre, ahol a koszorúzás rendezői: *Budai* Mihály, *Kiss* Kálmán, *Szűcs* Gábor, *Ilovsky* Jenő és *Bettelheim* Imre átugrottak a rácson s a szobor talpazatára helyezték a hatalmas babérr koszorút. Látván a csoportosulást, gyülekezni kezdett a közönség és odasietett két rendőr is. Megkérdezték:

— Mi történik itt?

— Koszorúzzunk és imádkozunk, — felelte az egyik gyerek, mire beállottak nézőknek a rendőrök is.

Letéve a koszorút, felállott a szobor talpazatára *Bettelheim* Imre s a tizenégyéves gyermek erős hangon elmondta ezt a csinos kis beszédet:

Testvéreim! Magyar ifjak! A honszeretet, a hazafiai érzés örök égő tüze hatalmas lángra lobbant ifjú lelkünkben. Szemünkben, amelyből gyakran kicsinyes fájdalmak is könnyeket sajoltak, most a honti bánat könnyei égnek ragyogva. Idejöttünk, hogy könnyeinket az égbetörő, magasztos emlék által Golgotává szentelt helyre hullassuk. A nemzetünket ért keserű gyalázat szította fel a lángot szívünkben és sajtolta ki a könnyeket szemünkéből. Onnan jött a meggyalázás, a honnan a magyar annyi véren szerzett áldozatért cserébe soha mást nem kapott, mint könnyet, szenvedést, nyomort és vértanukat, — akiknek gyászos, de tetteire buzdító emlékéhez most eljöttünk, hogy szent fogadalommal tegyük le koszorunkat. Gyermekeifjak vagyunk csak, de szívünkbe a honszeretet szent tüze ég, mely karjainknak is erőt ad. Most azonban csak imádkozunk! Isten látja lelkünk, egyebet nem tehetünk. Imádkozunk az ég mindenható Urához, a magyarok Istenéhez, a 18 halhatatlan hős vértanú szelleméhez, hogy a nemzetre, mely szabadságért annyi véráldozatot hozott, végre egy jobb jövő virradjon! Most csak imádkozunk azért, de ha a hazának szüksége leend reánk és ha a Messiásként várt jobb jövő elérkeztét a bitor önkény akadályozná: úgy készek leszünk életünket a haza szabadságáért feláldozni. Halld, magyarok Istene, halljátok ti vértanúk: erre esküszünk!

Az utolsó szavakat esküre emelt kézzel, tüzes lelkesedéssel ejtette ki a szónokló ifjú s erre az egész diáksereg letérdelve, jobbát magasra emelve, utána mondta a fogadalmat:

— *Erre esküszünk, esküszünk!*

Megható volt a jelenet folytatása is: lere pültek a kalapok s egyszerre felhangzott a lelkesült gyermek-ifjak ajkán:

— *Kossuth Lajos azt üzenté . . .*

A Kossuth-nóta után áhítattal elénekelték még a Himnuszt, majd ezzel a kiáltással:

— *Éljen a magyar szabadság!* — szétoszlottak és elvegyültek a közönség közé, amely nagy csoportban gyülekezett össze a Szabadságtérre és meghatva nézte a gyönyörű jelenetet. A hazafias érzésű kis diákok valamennyien nemzeti színű kokárdát viseltek, amelyet fekete fáttyollal vontak be . . .

A realisták bálja.

A mi nagymamáknak igaza volt a ki azt mondta, hogy nincsenek már gyerekek. Azaz, hogy akkor még voltak, de most már határozottan nincsenek. Mert amíg a diákok gyerekek voltak, a ma aó kedvük csak a majálisokon nyert kifejezést. A diák sze elmek az erdők és ligetek fái alatt szövődtek, s a nyár-esti holdvilág amely rájuk mosolygott oly jól illett ahhoz a hangulathoz. Most azonban a diákok áttértek a parketre. A farsang alatt mulatnak ők, mint a nagyok, nagy leányokkal, s lehet, hogy a diákszerelmek itt egész a — leánykéresekig eljut. S a mi nagymamáknak abban is igaza volt: miben lesz örömük ezeknek, ha megnőnek! . . .

MULATSÁGOK.

Farsangi naptár:

Február 25. A borossebesi kaszinó táncestélye. — Ifjúsági-kolón táncestély (Iparosház). — A kurticai iparos olvasókör táncvigalma (Nagyvendéglő). — A mária-radnai menyecskék műkedvelői előadással egybekötött táncvigalma (Faller-vendéglő). — A gyoroki önkéntes tűzoltóegylet táncestélye (Nagyvendéglő). — A nagylaki önkéntes tűzoltótestület hangversenynyel egybekötött táncestélye (Városház).

Február 27. Az aradi athletikai klub thea estélye (Tóth-vendéglő).

Március 3. Az aradi vaskereskedők és alkalmazottak nyugdíjgyűlésének táncvigalma (Központi Szálló). — Az aradi posta- és táviráda altisztek és szolgák táncvigalma (Tóth-vendéglő). — Az aradi turista egyesület piknikje.

Március 10. Az aradi sportkedvelő ifjúság táncmulatsága (Iparosház).

(=) Állandó tea zsurok. Az aradi Polgári jótékony nőegylet mai választmányi ülésén elhatározta, hogy idei utolsó öt órai tea-zsurját március hó 4-én, jövő vasárnap tartja meg az ipartestület termében. A jótékony hölgyek elhatározták ezt is, hogy nemes céljuk érdekében

a jövő évtől kezdve állandósítani fogják tea-zsurjaikat. A Polgári jótékony nőegyletnek ez az elhatározása annál életrevalóbb, mert a nemes célon kívül a hetenkint megtartandó tea-zsurok Arad társadalmi életét is nagyban élénkíteni fogják. A zsurokon ezután is két korona lesz a belépő-díj, amelyért a látogatók teát, süteményt és hideg ételeket kapnak, szórakozásukról pedig katonazene fog gondoskodni. Állandósított tea zsurok eddigelé Aradon nem voltak, e részben tehát a Polgári jótékony nőegyletetet illeti meg a kezdeményezés érdeme.

(=) Az aradi vaskereskedő-bál. Egy hét múlva, március 8-án, szombaton este tartja a „Magyar vaskereskedelmi alkalmazottak és tisztviselők nyugdíjintézetének” aradi fiókja táncmulatságát a Központi szálloda ujonnan alakított termében. A bál sikere érdekében minden előkészületet megtettek, s az előreláthatóan nagyszerű lesz. A bálra a rendezőség meghívta a nyugdíjgyűlés központját s a helybeli notabilitásokat. A hölgyek számára izléses táncrend készül s a bál egyéb külsőséggel is megadja a díszet ahhoz a fesztelen hangulathoz, amely az aradi vasasbált uralni fogja.

(=) Műkedvelői előadás Kisjenőn. A kisjenő-erdőhegyi izraelita jótékony nőegylet március hó 8-án, a „Kisjenő Erdőhegyi kaszinó egyet” összes helyiségeiben, saját pénztára javára hangversenynyel egybekötött táncestélyt rendez. Személyjegy 2 korona, családjegy 5 korona. Kezdetre este 9 órakor. Műsor:

1. Beniamin Godard: Berceuse Jocelyn operából. H. Wieniawski: Obertas mazurka. Hegedűn előadja: *Szentivány* Stefani, zongorán kíséri: *Sánka* Ilonka. 2. Magánjelenet. Előadja: *Mariháry* Miklós, az Aradi Nemzeti Színház tagja. 3. Műda'ok. Enekl: báró *Bedeus* Béla, zongorán kíséri: báró *Bedeus* Károlyné. 4. Gyurkovics leányok. I. felvonás. Irta Herczeg Ferenc, rendező *Mariháry* Miklós. Személyek: *Messzer* Károly, *Szimonisz* Károly dr., *Braun* Irénke, *Marzso* Ella, *Eleméry* Ilonka, *Zachariás* Malvin, *Mann* Lenke, *Farkas* Aranka, *Löwy* Ida, *László* Aranka, ifj. *Vály* Lajos, *Bauda* Géza. 5. Magánjelenet. Előadja: *Mariháry* Miklós.

(=) A szegénytanulók bálj jövedelme dr. Vertál Gyuláné 10 korona, Virágh Lajosné 10 korona, S. G. 60 koronás adományával együtt 2652 korona 8 fillért tesz ki. A jóságú adakozóknak köszönetét fejezi ki a rendezőség.

Az ellenzék manifesztuma.

A politika eseményei.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, február 24

Napokon át tartó tanácskozás dacára a vezérő-bizottság még nem készült el azzal a manifesztummal, amelylyel politikáját a nemzet előtt igazolni akarja.

A gyülekezési jogot megszorító minapi rendeletét a belügyminiszter olyképen egészítette ki, hogy az elmúlt országgyűlés törvényhozói teljes mértékben beszámolhatnak egy évi meddőnek maradt tevékenységükről.

Miniszterek Bécsben.

Fejérváry Géza báró miniszterelnök, *Feilitzsch* Artur báró földmívelésügyi és *Vörös* László kereskedelmi miniszterek hétfőn Bécsbe utaznak, hogy résztvegyenek a közös miniszteri tanácskozásokon, amelyeken a külfölddel kötendő kereskedelmi szerződéseket tárgyalják.

Kossuth és Bánffy.

Ma sem bocsájtotta még nyilvánosságra manifesztumát a vezérő-bizottság. Már tegnap este kellett volna a nyilvánosság elé kerülnie, de elháríthatlan akadályok merültek fel.

Konstatálnunk kell ugyanis, hogy annak dacára, hogy a lapok hallgatásba

merültek, a szövetkezett ellenzék vezérő-bizottsága tegnap este Kossuth Ferenc elnöklete alatt két óra hosszat tanácskozott. Napirend előtt (és mindenestre programon kívül) Kossuth Ferencnek heves jelenete, majdnem szóváltása volt Bánffy Dezső báróval azért, mert a P. H. kemény hangon rátámadt Kossuth Ferencre a „Budapestbe”-be írott cikke miatt, amelyben tudniillik többek között az is meg volt írva, hogy a vezérek egy része már jó eleve tudta, hogy ez a küzdelem eredményes nem lehet. Kölcsönös kimagyarázások után ez az incidens véget ért s azután ideges hangulatban rátértek a manifesztum tárgyalására.

A manifesztum.

A vezérő-bizottság tegnapi ülésén a kiküldött bizottság nevében Apponyi Albert gróf terjesztette elő a manifesztumot. Nyilván az ülés előzményeinek tulajdonítható, hogy mindenkinek volt valamely külön kívánsága a szöveget illetően s azt addig-addig formálgatták, amíg kiderült róla, hogy *újbol át kell dolgozni*. Főképen azt óhajtják még bevenni, hogy a kormány a népgyűlések betiltásával immár a szólásszabadságot is elkobozta. Így folyt le a vezérő-bizottság tegnapi ülése, mely után Kossuth Ferenc megkérte a sajtó képviselőit, hogy egyáltalán azt se írják meg, hogy volt ülés.

A vezérő-bizottság ma délben Kossuth Ferenc elnöklete alatt ismét értekezletet tartott, amelyen jelen voltak: *Andrássy Gyula gróf, Zichy Aladár gróf, Darányi Ignác, Hadik János gróf, Rakovszky István, Polónyi Géza, Szederkényi Nándor, Holló Lajos és Molnár János*. Az értekezlet tárgya a manifesztum végleges megszövegezése volt. A szövegező bizottság, — mint említettük — már tegnap a teljes ülés elé terjesztette a manifesztumot, de mivel egyes részei ellen több oldalról kifogást emeltek, a szövegező bizottság az éjjel újra átdolgozta a manifesztumot, amelyet a vezérőbizottság ma sem fogadott el teljesen. A hétfői értekezlet újra foglalkozik a manifesztum szövegével, melyet azután mindeu valószínűség szerint közzé fognak tenni.

A koalíció és a tisztviselők.

Koalíciós körökben most sokat beszélnek a nemzeti ellenállás újabb szervezéséről és főleg az a kérdés okoz nagy gondot, hogy nem-e kellene megengedni a tisztviselőknek az adók beszállítását, ne-hogy elmozdítsák őket? (Ez Bánffy álláspontja.) Amde ezzel szemben a szélsőbb elemek azzal érvelnek, hogy ha ma az adót beszállítják a tisztviselők, holnap egy más kormányrendeletet hajtanak végre s így tovább, amíg az *ujoncozás is megtörténhetik*.

Ez a két álláspont viaskodik most egymással s a koalícióban erősen eltérők a vélemények aziránt, hogy melyiket kell elfogadni.

Főispánok fölmentése.

A félhivatalos Bud. tud. jelenti, hogy a király *Thuróczy Vilmos nyitrai, Soós Zoltán dr. beregi és Bernáth Zsigmond ungmegyei főispánokat* fölmentette állásaiktól.

Lemondó megyei tisztikar.

Szólnokról táviratozzák: Jász-Nagykun-Szólnok vármegye alkotmányvédő bizott-

ságának mai ülésén *Benkó Albert* alispán-helyettes-főjegyző bejelentette az *összes vármegyei közigazgatási tisztviselők* lemondását.

IRODALOM ES MUVESZET.

A színház műsora:

Vasárnap: Délután: János vitéz, operett. Este: A cigánybáró, operett. (Páratlan bérlet.)
Hétfő: Vén leányok, színmű. (Páros bérlet.)
Kedd: Délután: Babszem Jankó, tündérrege. Este: Baccarat, színmű. (Páratlan bérlet.)
Szerda: Viola, az alföldi haramia, népszínmű. Vég István 25 éves színészi jubileuma. (Páros bérlet.)
Csütörtök: Szévíllai borbély, opera. Yvonne de Treville és Környei Béla vendégjátéka. (Páros bérlet-szünet, felemelt helyárakkal.)
Péntek: Dorrit kisasszony, vígjáték. (Páratlan bérlet.)
Szombat: Faust, opera. Yvonne de Treville vendégjátéka. (Páratlan bérlet-szünet, felemelt helyárakkal.)

* A jövő hét műsora. Hétfőn a *Vén leányok* I. M. Barrie rendkívül hatású vígjátéka ezuttal hetedszer kerül színre. Kedden délután gyermekelőadásul a *Babszem Jankó* című énekes és táncos látványos tündérrege, este pedig a tegnap nagy sikerrel bemutatott *Baccarat* kerül színre. Szerdán *Vég István* 25 éves színházi működésének jubileumára az ő felléptével, *Viola, az alföldi haramia* népszínmű van műsorra tűzve. Csütörtökön lesz Yvonne de Treville, a párisi Opera primadonnájának első vendégjátéka a *Szévíllai borbély* operában, *Környei Béla*, a budapesti Király-színház és *Déri Jenő*, a m. kir. Opera tagjának felléptével. — Pénteken, a bemutatótól számított két hét leforgása alatt már háromszor zsúfolt házak előtt adott *Dorrit kisasszony*-nak lesz a negyedik előadása. Szombaton Yvonne de Treville második vendégjátékául a *Faust* opera került színre. Tájékoztatás végett tudatja az igazgatóság, hogy a Szévíllai borbély előadás páros bérlet-szünetben, a Faust előadás páratlan bérlet-szünetben mindkettőt felemelt helyárakkal tartja.

A realisták bálja.

(Mulatság az iparosházban.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 24.

A realisták voltaképen nagy ideálisták, mert ők még kitűnően tudnak mulatni egy-egy bálon. Hamvazó szerda pedig veszélyesen közeledvén, ezt a mulatási képességüket ma fejtették ki a derék fiúk, az iparosház disztérmeiben rendezett mulatságukon. Diszes és szép számú közönség ment el a jövő reménysegeinek báljára, ahonnan, hogy régi és hazug frázist ne használjunk, nem egy felejthetetlen, de mindenestre nagyon kedélyes és kellemes éjszaka emlékével tért haza mindenki.

Az estélyt szépen összeállított műsora hangverseny előzte meg. Az ifjúsági ének és zenekar meglepő szabatosággal, kitűnően működött. *Schwéger Béla* nagy hatással szavaltta el *Coppeé* Hajótöröttjét, *Halmi Elemér* pedig egy magánjelenet rutinos előadásával szerzett magának jól megérdemelt tapsokat. *Fischer István*, *Somogyi Andor*, *Kánya Géza* és *Bayer Leó* egy Schubert kvartettet adtak elő meglepő készséggel, míg *Eckhart István*, *Dömötör László* és *Kotsis Iván* Hajdu egyik trióját játszották el igazán művésziesen.

A terem izléses díszítésében csinosan festett táncrendek emelték a hatást. Mikor pedig a tánc megkezdődött, hamisítatlan vígság ütött tanyát a nagyteremben, ahol egymást érték az ugrázások. A mulatságon ott láttuk *Institoris Kálmán* polgármestert, *Damánshy Rajmund* vezérőrnagyot, *Barabás Béla* dr.-t, *Districh Albert* ezredes, *Setankovics Miklós* máv. üzletvezetőt, *Fábián László* nyug. főispánt, *Fábián*

Lajos dr. törvényszéki elnököt, Boros Vidá fő-reáliskolai igazgatót és közéletünk számos kitűnőségét. Az estély sikeréről különben az alábbi névsor tanuskodik:

Urasszonyok: Özv. Boros Beniné, Szathmáry Mihályné, Medveczky Zsigmondné, Boros Vidané, Spalanich Gyuláné, Beier Lajosné, Bokor Alajosné, özv. Merényi Frigyesné, Szilágyi Mihályné, Szeberényi Jánosné, dr. Hermann Ignácné, Fischer Kálmánné (Draucz), Kovács Samuné, Rottstein Mórné, Balla Alajosné özv. Sváby Pálné Sonn Adolfné, Löwy Mórné, Lőrinczy Károlyné, Bartha Ferencné, Fränkel Vilmosné, Csillag Károlyné, Glück Dezsőné, dr. Somogyi Gyuláné, Beier Ferencné, özv. Cserő Józsefné, Freid Fülöpné, özv. László Lajosné, Danzig Béláné, özv. Sármezey Akosné, Kalmár Edéné, Rigler Józsefné, özv. Dömötör Lászlóné, Fischer Józsefné, Várfalvy Antalné, Vecsey Jenőné, Szathmáry Jánosné, Muskát Miksáné, Probst Imréné, Balog Lipótné, Palotay Antané, Darvas Józsefné, Guttnár Imréné, ifj. Nachnéjel Ödönné, Grünberger Lipótné, Vasóczy Károlyné, Székely Salamonné, Darvas Lajosné, Pick Adolfné, Seress Barnáné, Maffany Imréné, N-snera Aladárné, Pokász Imréné, Geller Józsefné, Török Lajosné, Németh Elekne, Kron Lipótné, Haty Antalné, Répás Pálné, Sztójka Józsefné stb.

Ulcánok: Boros nővérek, Medveczky nővérek, Spalanich Helén, Bokor Anna, Acs Margit, Szeberényi Aranka, Hermann Iona, Ehrenfeld Iona, Szabó nővérek, Schatelesz Böske, Keszler Béla, Arabien Klótd, Biró Piroška, Szathmáry Sata, Gnász Terka, Rozenberger Eszti, Hageter Jolán, Soln Irma, Krón Méri, Löwy Rozsi, Springer Aranka, Erbeszkern Erzi, Lőrinczy Vilma, Steiner Etelka, Sztójka Anna, Fränkel Bertuska, Glück Ilonka, Fekete Nelli, Barta Ilonka, Kovács Terézia, Cserő Erzi, Freid Ilma, Balla nővérek, Dömötör nővérek, Löwinger nővérek, Kosztolányi Margit, Szathmáry nővérek, Muskát nővérek, Kómvics nővérek, Terényi Iza, Probst Böske, Török Arany és Vilma, Deutsch Irma, Waily Anna, Buchvald nővérek, Darvas nővérek, Guttmann Irma, Nachnébel Böske, Vasóczy Ilonka, Rózengarten Giza, Pick Anna, Pokász Margit, stb.

A nagykamarási bölcs Salamonok.

(Hazardjátékért ítékezés.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 24.

Az aradi királyi törvényszék büntető tanácsa tegnap egy párját ritkító érdekes bűnperit tárgyalt. Nemcsak az eset sajátosságai és különleges volta, de maga a vád alapjául szolgáló cselekmények is olyanok, a milyenekkel eddig még nem foglalkozott a magyar bíróság.

A pör előzménye az, hogy Nagykamaráson 4—5 évvel ezelőtt nagyban járta a híres magyar játék — a ferbl. Annaira elterjedt a játékdüh, hogy egyes községbeli lakosok az előjáróság elé járultak, kérelmezvén, hogy fiaikat intsék meg és lehetőleg tartsák vissza a veszedelemes hazardjátékoktól. Az akkori bíró, *Pápai József* lelkére is vette a panaszt és elhatározta, hogy mindenáron rendet fog teremteni a legények között. Ki is adta a rendeletet, hogy rajta kell egyszer csipni a játékosokat.

Az 1899. év telén történt, hogy Bojtos István törvénybírónak tudomására jutott, miszerint *Gróh József* borbélynál éjjelenként nagy játék folyik. A bíró rögtön felkerekedett, váratlanul megjelent a legények közt, a pénzt elkobozta és a hazardjátékosokat másnapra maga elé idézte. A legények, *Vámos Mihály*, *Mag Mihály*, *Gesztey József*, *Császár János* és *Sipos József*, meg is jelentek a törvényházban. A bíró előbb *Gróh Józsefet* dorgálta meg, végül pedig valamennyi felett törvényt ült.

A kiszabott büntetés olyan volt, a miről eddig még nem tudott a modern büntetőjog s a mely korszakalkotó a maga nemében. A bíró ugyanis arra ítélte a legényeket, hogy az esetek száma szerint 3, 4 és 5 napig a község szükségletére szánt tűzifát kellett felvagdal-

niok. Az elítéltek teljesítették ezt a szigorú parancsot és egy héten keresztül a nagykamarási községhez udvarán szomorúan hasogatták a falu gyöngyei a testes fahasábot.

Később a legények, restelvé a történeteket, panasza mentek Pápai József községbíróhoz, a kinek feljelentése folytán az ügyészség a Btk. 475. §-ba ütköző hivatalos hatalommal való visszaélés vétsége miatt emelt vádat. Az ügy még múlt év augusztusában tárgyalás alá került, akkor azonban a többi tanúk olyan terhelően vallottak Pápai József községbíróra nézve is, hogy az ügyész a tárgyalás elnapolását kérte s egyszersmind vádat emelt a községbíró ellen is, személyes szabadság megsértésének vétsége miatt.

Az ekként egyesített, rendkívül érdeklősítő bűnügyben ma ítélkezett a bíróság, melynek elnöke *Bittó József* tszki bíró volt. Az ügyészséget *Fikler Karoly* alügyész képviselte. Bojtos Istvánt *Deutsch Izso* dr., Pápai József pedig *Nagy Sándor* dr. védte.

A bizonyítási eljárás során Pápai Józsefet azt adta elő, hogy neki az egész esetről nincs is tudomása, mert a Bojtos ítélkezésénél nem volt jelen. Csak annyit tud, hogy a községházán néhány legény fát vágott, de ő azt hitte, hogy azok közmunkát teljesítenek.

Bojtos ezzel szemben azt állította, hogy ő a Pápai megbízásából tényleg lefoglalta a kártyát és pénzt. Másnap a bíró parancsából előállította a legényeket a községházára. Hogy ki ítélte el őket nem tudja. Gróh a fogházba magától ment be s ott ellenszegülése miatt megprongatta.

Ezután a tanúk kihallgatására került a sor. Gróh borbély azt vallotta, hogy őt a törvénybíró jelenlétében ítéltek el fávágásra. Mivel nem akart fát vágni, a fogdába vitték s ott tartották 6 óráig.

A többi tanúk azt vallják, hogy őket 3—4 napi fávágásra ítéltek s az ítéletnél mindkét bíró jelen volt. Humoros jelenet volt, mikor egy *Király* nevű községi rendőr bevezette *Császár János* tanút. A jelenlevők nem is állhaták meg, hogy megjegyzést ne tegyenek:

— A király vezetői a császárt! A politikában megfordítva van!

A vád és védőbeszéd meghallgatása után a bíróság mindkét vádlottat bűnösnek mondta ki s rendbeli személyes szabadság megsértésének vétségében s minden egyes esetről 20—20 korona pénzbüntetést szabott rájuk. A nagykamarási bírócs *Salamon* tehát fejenként 120 koronát fizethetnek a drága fávágásért.

Az ítélet jogerős.

A Lloyd férfi-estje.

(A megírhatók és a meg nem írhatók.)

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Arad, február 24.

No — az ördög nem olyan fekete, mint a minőre festik. A *Lloyd-társulat* mai intim mulatsága ugyan férfi-est volt, de nem olyan rettentően férfias. A humorral teli műsornak volt sok olyan része, amelyből egy fehér előadás is kitelt volna. Az ember szinte azt hiszi, hogy csak azért nevezték férfi-estnek, mert így csábítóbb volt, s talán mert a férfiak — többnyire szelíd, engedelmes férfiak — maguk akartak lenni. S hogy meglegyen a kabáthoz való gomb, keverték bele, móddal, egy kis kószeriát.

Az est vacsorával kezdődött, amelynek során *Mittler* Izidor dr., a rendezőség fáradhatatlan elnöke ültet, szellemes beszéddel fejtette ki a férfi-estély eljárt:

— Az utóbbi időben. — ugymond — tévtanok

kezdték terjedni. A nőemancipáció valóságos nőabszolutizmussá fajult; a nők akarnak diktálni mindenben. A *Lloyd-társulat* azért rendezte tehát ez estélyt, hogy legalább ebben megmentse a férfiak privilégiumát, s ha nem többre, egy estre kiszabadítsa a férjeket a női fenhatóság alól.

A zajos éljenzéssel fogadott beszéd után *Nemess Zsigmond* dr. a *Lloyd-társulat* elnökét, *Bing Vilmost* elítette leikes áldomással, amire *Bing Vilmos* meghatottan felelt. *Nagy Sándor* dr. igen elmes, harsogó derűtséget keltett pohárköszöntővel elítette *Mittler* Izidor dr.-t, az egyedüli embert a földön, akinek csak jóbarátai vannak. A szép pohárköszöntő hatása alatt valaki elkeseredetten kiáltott fel:

— És egy ilyen embert fölöszlatnak! . . .

Azután kezdetét vette a műsor, amelynek elvitathatlan szépséghibája volt, hogy tulnyomó részben — németül hangzott. Lehet, hogy magyar nyelvben a csak férfiak számára való irodalomnak kevés termelt, azt is mondják, hogy a magyarban az ilyen dolgok „nem jól jönnek ki”, de talán egy kis kutatás fölfedezte volna a brettli magyar pikantiáit is . . .

Bevezetőül *Bing János* énekelte hatással *Radó* Károly dr.-nak a *Bajazzók* prologja nyomán készült előbeszédét, a melyet tapssal fogadtak.

Nagy derűtséget keltett a női zenekar, a mely a következő hölgyeknek maszkírozott urakból állott: *Ráskai Miksa* karmester. I. hegedű: *Török Ferenc* dr., *Grossmann Emil* dr., *Spicz Sándor*, II. hegedű: *Salgó Miksa* dr., *Szerényi Géza*. Nagybőgő: *Szilágyi Gyula*. Zongora: *Seidner Frigyes* dr. Nagy dob: *Radó Izso*. Kis dob: *Sugár Jenő* dr. Tamburin: *Pohl Károly*. A női zenekar nemcsak frappáns megjelenésével hatott, hanem az összjátéka még a zenei körökben is elismerésre talált.

Wiener Gyula dr. saját szerzésű, a *Lloyd* embereit tréfázó kupléit énekelte *Ransburg* Sándor zongorakíséretével. A kuplékat kifogyhatatlanul újrázták.

Régi ismerős lépett a dobogóra: *Sarkadi Aladár*, a *Vigszínház* tagja, a ki a három év előtt rendezett férfi-estén is közreműködött. Ezuttal mint imitátor jeleskedett. Színiskola tapasztalatai nyomán utánozta *Bercsényit*, *Ujházi Edét*, *Gabányit*. Majd a berlini *Kleines Theater* egész ensembléjét kopírozta a *Nachtasyl* különböző szerepeiben. Óriási hatást keltett, a mikor *Danny Gürtler*, a bécsi *Apollo Theater* naturalista művészt mutatta be utólrhetetlen humorral. Nagy tetszést keltett kulturhistóriai előadása és tréfás eskető-beszéde is.

Bing János, *Radó Károly* dr., *Ransburg* Sándor és *Wiener Gyula* dr., *Unger Mór* tanár zenekísérete mellett, mint lengyel zsidó kvartett *Lloyd*-beli vonatkozású, szellemes kuplékat énekeltek, a melyek szerzői *Radó* és *Wiener* voltak.

A női zenekar még kétszer fölépett, a második részben *Ransburg* Sándor és *Wiener Gyula* dr. klasszikus néger kettőst produkáltak, *Seidner* Frigyes dr. zongorakísérete mellett. A legmagasabb igényű deszkákat is kielégítette volna ez a szám.

Végül *Radó Károly* egyfelvonásos bohózata: „Az alsósparti a *Lloyd* becsületbírósa előtt” zárta be a mulattató műsort. A bohózatban, amely az intim vonatkozások nagy halmazát szőtte kacagtató jelenetekbe, *Radó Károly* dr., *Wiener Gyula* dr., *Fodor Zsigmond*, *Weil József*, *Bing Béla*, *Stein Zsigmond* játszották az egyes szerepeket nagy ügyességgel. A darabnak gördülékeny előadásán meglátszott a rendezőnek: *Nyárai Antalnak* avatott keze.

A műsor maga éjfél után egy óráig tartott, zavartalan jókedvben, amelynek során élénken gratulálták *Mittler* Izidor dr.-t a sikerért.

A rendező-bizottság azt hiszi, hogy az estélyt a műsor erős részeinek kihagyásával, mához egy hétre megismétli s ez alkalommal a *Lloyd* hölgyközönségét is meghívja.

HIREK.

Strófák egy koszorúról.

Arad, február 24.

1. Nem tudunk már lelkesedni! Fel fellobban bennünk a láng, átfut a vérünkön valami édes borzongás, ha a haza nevét halljuk. De lelkesedni nem tudunk. Fáradtak vagyunk. Oh, elmennénk azért mi is, valamennyien, ha megriadna a hívó harsona. Mennénk, lelkünkben az élet keserűségével s a keserűség lelkesedésével. De olyan tisztán, mint valaha, nem tudunk már lelkesedni.

2. Észmények! Hogy ragyog, hogy villog felénk a gyermekkor távolából a mi eszményeink képe! Hogy láttuk magunk előtt, milyen tisztán, milyen bizonyossággal, milyen mindent eltörpítő nagyságban a szabadság eszményét! Láttuk és nemcsak sejtettük. Az volt az abszolút, a hibátlan szabadság. Azután jött az élet és elcsente a hitünket és megmutatta, hogy nincs, sehol nincs tökéletes szabadság. Ami van, az soha be nem teljesülő ígéret, egy csöpp víz a mi tengerivó szomjunkra. És jött a kenyér gondja, végigsímitott a lelkünkön s azóta fáradtak vagyunk. Nem tudunk már lelkesedni.

3. Jöttek a helyünkbe új szívek, tiszta és gyermeki szívek, gyöngék és ép azért erősek. És ők is látják az ígéretet, az emberi szabadság és elsősorban a magyar szabadság ígéretét. Látják a szívükkel. Mi már csak a szemünkkel látunk. De ők, a pezsdülő megújulás katonái örökölték tőlünk a lelkek lázát, amelyben megelevenednek a mi gyerekségünk holt napsugara.

4. Kopott krajcárok, gyerekek filérjei. Babér lesz belőlük. Ahol az ércbe öntött kegyelet virraszt, oda mennek a mi fiaink. Ime, meghallották ők is a magyar föld sóhaját és megérezték a fekete gyászt, amely tavaszra hajló, napfényes időben csak hull, hull reánk. És a szívek lelkesedése, a szent, a nagy, tehát gyermeki lelkesedés a nemzet imájába tör ki és a lehulló este szürkésében harsogva, diadalmas erővel hullámszik át a kenyér lázában senyvedő városra a Himnusz.

5. Oh, van még lelkesedés! Gyerekek, ti még vissza tudátok adni a mi hitünket is. Ti erősebbek vagytok, mint mi! Kokárdás melletekben jobban dobog a szív, mint a miénkben. És hogyha nem mi élünk ti bennetek: el kellene pirulnunk. Lelekedjétek fiuk, lelekedjétek tovább is!

— A szerkesztőségéből. *Staubert József*, lapunk felelős szerkesztője visszaérkezett Aradra s a mai nappal a lap vezetését újból átvette.

— *Prielle Kornélia* haldoklása. Fővárosi tudósítónk sürgönyzi: *Prielle Kornélia* állapota változatlan. A művésznőt mesterségesen táplálják s időközönként aetherinjekciót adnak neki. A nagybeteg a művészvilág tagjai közül ma is igen sokan látogatták. *Korcsák* dr. kezelőorvos azt hiszi, hogy legfőbb három napig élhet még el.

Ejjel jelentik: A nagybeteg művész állapotát változatlanul súlyos. Etherinjekciók tartják benne az életet.

— Pénzügyi gyűlések. Az *Arad-Csanádi Gazdasági Takarékpénztár* holnap, február 25-én, vasárnap délelőtt tizenegy órakor tartja rendes évi közgyűlését saját intézeti helyiségében. — Ugyancsak holnap, vasárnap délelőtt tíz órakor tartja a *Victoria* takaréks- és hitelintézet évi rendes közgyűlését.

— A berlini nász. *Berlinből* táviratozzák: *Sarolta Zsófia* hercegnő, *Eitel Frigyes* herceg neje hétfőn délután fog Berlinbe bevonulni. A hercegnőt nagyanyja, *Frigyes Károly* hercegnő fogja kísérni. Kedden délután 3 órakor lesz a kastély kápolnájában az esketés. Az eskető beszédet *Bryander* udvari főprédikátor fogja tartani, ki ez alkalommal a császári pár ezüstlakodalmáról is meg fog emlékezni. A császári pár nem fog új egyházi megáldásban részesülni, de az udvari kápolnába menet úgy a császár, mint a császárné ezüst mirruszszal lesznek földíszítve.

London-ból sürgönyik: *Edvárd* király ma kihallgatáson fogadta *Eschher* viscontot és *Savyno* tábornokot, akik legközelebb Berlinbe utaznak, hogy átadják a király ajándékát *Vilmos* császárnak, *Augusta Viktória* császárnénak és *Eitel Frigyes* hercegnek.

— Diszörtség a királyi biztosnak. *Budapestről* táviratozzák: A főkapitánysági pilóta felső kapujánál ma reggel óta katonai őrszem van, ami érthető kíváncsiságot keltett a járőrökben. A diszörőlözött baka a királyi biztos, *Budnay Béla* tiszteletére van kirendelve, a ki tudvalevőleg még a főkapitányság épületében lakik. A mai őrszemeket a térparancsnokság épületéből vezényelték ki, egy őrsvezetővel, a 44-ik gyalogezred legénységéből. A délután folyamán a bosnyák ezred legénysége tett disszolgálatot a királyi biztos lakása előtt.

— A csanádi egyházmegyéből. *Németh József* püspöki helynök *Prileszky István* resicai káplánt Némethbogsárra küldte ki piébános helyettesnek, helyébe *Hummel Vilmos* zichyfalvai káplánt helyezte át Resicára.

— Egy készülő párba. Fővárosi tudósítónk jelenti: *Andrásszky Jenő* dr. törvényszéki orvos és fővárosi bizottsági tag, *Rákosi Jenő* veje, *Heltai Ferenc* dr. volt országgyűlési képviselőnek a főváros mai rendkívüli közgyűlésén mondott beszéde által sértve érezte magát és segédjei útján lovagias elégtételt kért. *Heltai Ferenc*től. A lovagias ügy elintézése elé a főváros politikai és társadalmi köreiből nagy érdeklődéssel néznek, mert mindkét fél ismert kitűnő vívó és cölövő.

— Helyőrségváltozások. A politikai helyzet — írja a *Zeit* — arra kényszerítette a hadügyminisztériumot, hogy a tervbe vett tavaszi helyőrségváltozásokat csak részben hajtsa végre. A hivatalos jelentés szerint a hadügyminisztériumot erre az kényszerítette, mert nagyon sok póttartalékos vonult be fegyvergyakorlatra és el akarják kerülni a helyőrségváltozással járó sok egyéb változást. Valószínű, hogy alig lesz helyőrségváltozás, minden csapat jelenlegi helyén marad. Katonai szempontból azonban feltétlenül szükséges, hogy Ausztriából több csapatot helyeztessenek át a 15. hadtestparancsnokság területére. Boszniába. Különösen a novibazári helyőrséget erősítik meg, de csak osztrák csapatokkal (eddig csak magyar katonák voltak itt elhelyezve.) A már rég jelzett galliciai „gyengítés” is bevált. A krakkói első, a przemysli tizedik és a lembergi tizenegyedik hadtestparancsnokságot újból gyengítették. Tavaly négy zászlóaljat és hat eskadront, az idén pedig három zászlóaljat vezényelték el. Ezeket a csapatokat Magyarországon he-

lyezik el, különösen azért, hogy az adriai helyőrségeket megerősítsék. Különösen fel kell említeni, hogy a megváltoztatott helyőrségi változás miatt 26 magyar zászlóalj marad a helyén. Az osztrák csapatok közül pedig csak négyet érint a hadügyminiszter rendelete. A hadügyminiszter rendeletét csak a magyar katonai csapatviszonyokkal lehet megmagyarázni. A magyar hadtestparancsnokok ismételt felhívják az illetékes körök figyelmét a lehetetlen viszonyokra. Különösen a hatodik és a tizenharmadik hadtestparancsnokságoknál borzasztók az állapotok, ahol oly kevesen vannak, hogy mer gyakorlatozni sem lehet.

— Bucsú az újságíróktól. A francia köztársaság új elnököt kapott, a régi távozott a helyéről. *Fallières* jön s Franciaország új reménységekké néz elébe annak a korszaknak, amelyben friss erő igazítja az állam szekerének a rudját. *Loubet* pedig becsülettel teljesített kötelességek után távozik a legelső állami méltóságból és állásból és most már végleg befejezte bucsuzkodását. Bucsuzott a szenátustól, a kamarától, a katonaságtól, a diplomáciától, de nem hagyhatta oda az Elysée-palota falait, mielőtt a nyilvános életnek még egy fontos tényezőjétől el nem bucsuzott volna. A sajtótól. Ez az ő saját különös kívánsága volt, hogy az újságíróknak is személyesen mondjon isten hozzád. Annak a testületnek, amely híven kísérté figyelemmel az ő elnöki működésének minden mozzanatát és kormányzata alatt is híven szolgálta a közérdeket. Ugy látszik, a távozó *Loubet* tisztában van a sajtó hivatásával és fontosságával, s a nyilvános élet más tényezőivel legalább is egy rangba helyezi. A felfogás, az elbánás a legmagasabb kormányzat részéről a sajtó iránt: ilyen abban az országban, ahonnan több mint egy század előtt viharosan tört ki és kelt világútra a szabadság. Eljutott más országokba is, meg is telepedett, de gyenge gyökeret eresztett. Vagy ha életképességet mutatott, durva kezű, értelmetlen kertészek kitépik a szabadság virágát.

— Az alliosi erdőirtás. A lippavideki és alliosi kiskaszár nagyszámu küldöttsége tisztelettel tegnap *Felitzsch* Artur báró földművelésügyi miniszternél és 107 aláírással ellátott kérvényt nyújtott át az iránt, hogy az Allios határában levő mintegy 800 hold erdőirtás nem mint eddig, egy főbérletnek, hanem a kiskaszár közt felosztva adassék bérbe. A miniszter kijelentette, hogy mint mindig, esuttal is a kiskaszár érdekei szempontjából fogja a kérdést mérlegelni és ígéretet tett arra, hogy a szóban forgó bérletet kisebb részekben az alliosi földművelők közt fogja elosztani.

— A triezti sztrájk vége. *Triesztből* táviratozzák: A matrózok és fűtő sztrájkja véget ért. A sztrájkbizottság tiszta fáradozásainak eredménytelensége és a többi munkások közönye elbátortalanította a sztrájkolókat, kik egy tegnap este tartott gyűlésükön elhatározták, hogy ma újból munkába állnak.

— Football. Az *Aradi Athletikai Club* football-osztálya vasárnap délután fél három órakor tartja az első training-matchet, amelyen az érdeklődő közönséget is szívesen látják.

— Elhunyt járásbíró. *Bene Gábor* lippai kir. járásbíró, Temes vármegye törvényhatósági bizottságának tagja, február hó 21-én életének 54 ik évében Budapesten meghalt. A köztisztvisletben álló bíró elhunyt mély részvételt keltett.

— Az új vámrendszer életbeléptetése. Az új vámrendszer életbeléptetésével kapcsolatban a kereskedelemügyi miniszter a pénzügyminiszterrel egyetértőleg a következőkről értesítette az aradi kereskedelmi és iparkamarát:

A vámhatáron át 1906. évi február hó 28-ig bezárólag érkezett áruk, ha azok valamely vámhivatal elő a hivatalos órák alatt még folyó évi február hó 28-án állítatnak és elvá-

molás végett bevallatnak, a régi vámtarifa alapján kezeltek, még abban az esetben is, ha azok később vétetnek tényleges vámkezelés alá. A vámhivatal a bevallásnak kellő időben történő eszközölését a vámnnyilatkozaton szembeült módon feltüntetni tartozik. Az ekkép bejelentett áruknak a régi vámtarifa alapján leendő kezelésére vonatkozó igény megszűnik, ha ezen áruk legkésőbb 1906. évi március hó 15-ig véglegesen el nem vámoztattak. A m. kir. vámhivatalok hivatalos órája folyó évi február hó 28-án este 8 óráig kiterjesztetik. Azon vámkezelések, amelyek külön rendelkezések alapján a hivatalos órákon kívül teljesíthetők (utazók, pósta, romlásnak kitett áruk stb.) 1906. évi február hó 28-án éjjeli 12 óráig a régi tarifa szerint eszközölendők. A belföldön tározó elvámolatlan külföldi áruk a régi tarifa szerint csak azon esetben vámolhatók el, ha legkésőbb február 28-án elvámolás végett bevallatnak. Mindazon fellebbezés alatt álló vámügyek, melyek a jelenleg érvényes vámtarifa hatálya alatt indítatnak meg, akkor is a mostani jogállapot szerint fognak elbíráltatni, ha az új tarifa hatálya alatt fognak befejezést nyerni.

— Tarifa és nászajándék. Tarifa. Hogy roppog, milyen kemény, milyen üzleti ez a szó. És milyen enyhe, lágy, derűt árasztó az a másik: nászajándék. És mégis együtt vannak, az ennyire különböző természetű két valami, sőt helyesebben az egyik benne van a másikban és így kelti fel a figyelmet. Az új autonóm vámtarifában van egy szinte rózsásan fénylő pont. Ez a pont beszél a nászajándékról s azt hirdeti, hogy a nászajándék azabad, a nászajándék fel van mentve a vám súlyos terhével, ki s bejárhat a határon s a finác nem állítja meg, nem nézi, fürkészi gyanakvó szemmel. Hanem mikor meglátja a pénzügyek őre a lakodalmass házakba igyekező ajándék-holmit, rideg kötelességteljesítésben megkeményedett szíve elérzékenyül, ábrándokkal telik meg. Arra az időre gondol, amikor ő is vagy kapott, vagy kapni fog nászajándékot. Szabad, vámentes ajándékot.

— Kincstári lovak. A 8. huszárezred aradi pótkeretének parancsnoksága ma ötven kiképzett remonda-lovat küldött *Grodekbe* az ezred ottani parancsnokságának. A szállítmányt, a mely ma reggel *katonai különvonattal* indult és holnap este érkezik *Grodekbe*, *Pauer János* főhadnagy parancsnoksága alatt megfelelő számú legénység kíséri. Március 8-án *Grodekbe* hatvan kimustrált lo érkezik *Aradra*, amelyeket a pótkeret parancsnoksága megbízható magánosoknak használatra ki fog adni. Kíváncsok, hogy az aradmegyei gazdaközönség minél előbb jelentse be készségét a kincstári lovak átvételére, mert öt évi használat után tudvalevőleg a magánosok tulajdonába mennek át, akik 28 napot kivéve egész éven át is használhatják a lovakat.

— Roszdesztvenszki után *Nebogatov*. Pétervárról jelentik, hogy *Roszdesztvenszki* után most *Nebogatov* tengernagy is védekezik. A *Russ*-ban cikket tesz közzé a csuzimai tengeri ütközetről és hajórajának megadását azzal menti, hogy ágyai nem vittek elég messzire és hogy a japán hajók sokkal gyorsabbak voltak, mint az oroszok. *Nebogatov* azt kívánja, hogy ellátása előtt hallgassák meg *Togo* japán tengernagyot. Az orosz lobogó becsülete nem lett volna nagyobb, ha embereit elpusztították volna az orosz árulok érdekében, akik régi, rozszant hajókat küldtek ki, hogy erkölcsi csődjüket elpalástolják és a tengerbe fulaszezák.

— Az öngyilkos herceg. Hirt adtunk róla, hogy Rómában agyonlőtte magát *Pignatelli* herceg. Az öngyilkosságáról a következőket jelentik még Rómából: *Pignatelli* herceg esküvője *Corigliano* Mária hercegnővel délelőtt tizenegy órára volt kitűzve. A násznép már gyülekezett a *Corigliano*-palotában, mikor megérkezett a vőlegény helyett az a szomorú hír, hogy a

herceg agyonlőtte magát. Pignatelli herceg a menyasszonyának levelet hagyott hátra, amelyben elmondja, hogy ő egyáltalán minden nőről idegenkedik, s hogy ezt az idegenkedést nem tudja leküzdeni; meg van róla győződve, hogy ha így elvinné a menyasszonyát, csak szerencsétlenné teszi. „Ha most még talán nem is — írja a herceg — de egykor bizonyosan meg fogja érteni ezt az érzelmet: ha majd megérti, bizonyára barátsággal fog rám gondolni”. A Pignatelli család azt hiszi, hogy a fiatal herceg lelki világát *Foscolo* és *Leopardi* pesszimista költők verseinek untalan olvasása zavarta meg.

— **Segély-pályázat.** Az *Aradi Kereskedők Köre* néhai *Kell Manó* emlékére tett alapítvány kamatait, a kör által 20 koronára kiegészítve, *Kell Manó* halálának évfordulóján, március 4 én egy beteg, vagy állánnélküli kereskedelmi alkalmazottnak, vagy pedig egy elszegényedett és keresetképtelen kereskedőnek adja ki. A segélyre számot tartók március 8-án délig jelentkezhetnek az *Aradi Kereskedők Köre* titkári irodájában. *Tedeschi* Viktor elnök, *Glück* Dezső, alaptörke-gondnok.

— **Gapon rehabilitálva.** Berlinből jelentik: *Witte* cáfolatával szemben azt jelentik a „*Tagblatt*”-nak Pétervárról, hogy nem maga *Gapon*, hanem *Macujeszenski* vette át *Witte* megbízásából a kérdéses összegeket és ő 23 000 rubellel megszökött. *Gapon* mindössze 500 rubelt kapott, azzal utazott Párisba s ott mint orosz pénzügyi ágens tartózkodott.

— **Egy mentőegyesület feloszlátása.** Salgócsodálatos, hogy olyan nagy és népes metropolisban, mint amilyen az osztrák főváros, a lakosság érdekeit szolgáló jótékonyági intézetek nem tudnak fennmaradni. A mentőegyesületek bizonyára azok közé tartoznak, amelyekre a lakosságnak szüksége van. Ma már minden nagyvárosban vannak önkéntes és városi fenntartás alatt álló egyesületek s a vészkiáltás allig hangzott el baleseteknél vagy szörremsétségnél, a mentők már a helyszínén vannak s első segélyben részesítik a szerencsétlenül jártakat. *Bécsben* az önkéntes mentőegyesületet helytartósági rendelet után tegnap feloszlatták. Nem váratlanul következett be ez a feloszlátás, mert az egyesület kebelében olyan dolgok történtek, amelyek arra mutattak, hogy az intézet sokáig már alig állhatott volna fenn s amelyek a közönség előtt ugyancsak népszerűtlenné tették. Az egyesület nyomászó anyagi helyzetben volt. Kötszerei a legprimitívebbek voltak. Előfordult, hogy nagyobb szerencsétlenségeknel intervencióját vették igénybe és egy óránál tovább tartott, míg a helyszínén megjelent. Azután az történt, hogy házbért nem tudván fizetni, egyszerűen kilakoltatták s kicsiny, meg nem felelő helyiséget volt kénytelen bérelni s a házbérrel ott is adós maradt. Ez volt az oka annak, hogy a helytartóság végre vizsgálatot rendelt el és feloszlatta az egyesületet. A csődöt sem fogja az intézmény elkerülhetni.

— **Óriási szálló.** *Hamburg*-ból írják, hogy egy berlini konzorcium az *An der Aester-utca* sarkán egy óriási, ezer szobás szállót épített. Az új szálló építése folytán egész csomó régi patricius-házat bontottak le s köztük egy remek modern palotát is, amely csak nemrég készült el.

— **A műterem titkaiból.** *Schoonmaker* new-yorki fényképész, mint *New-Yorkból* jelentik, egy valóban nagyon különös váddal terhelve, tartóztatták le a minap. A detektíveknek már régóta feltűnt, hogy *Schoonmaker* sűrűn hirdet az újságokban és

modelleket keres. Kezdték érdeklődni a fényképész dolgai iránt és ekkor rájöttek, hogy *Schoonmaker* nemcsak felvételek céljából keresi a modelleket, de valahányszor fotografál, személyenkint öt dollár lefizetése ellenében nézőket bocsát be műtermébe. A nézők aztán — persze borsos áron — megvehették annak a modellnek a képét, akinek aktja megnyerte tetszésüket. A képek corpus dzeicti gyanánt a bíró asztalára kerültek. A fényképész azzal védekezett, hogy csupán művészi célokat akart szolgálni, a modellek pedig mentségükre azt hozták fel, hogy idegenek előtt sohasem szerepeltek a gép lencséje előtt. Evakosztumban, hanem egy átlátszó fátyollal fedték bájukat. A fényképfelvételek azonban mindenről inkább tanuskodtak, mint a modellek valóságainak igazáról. A szép modellekre fogság várt. De miután a bíró kimondta az ítéletet, a modellek telefonon felhívták a *Schoonmaker*-műterem néhány habituéját és ezek letették a szükséges anyagi biztosítékot, úgy hogy a modellek visszanyerték szabadságukat. Nyílt titok, hogy *New Yorkban* több ilyen „*atelier*” virágzik, mint amilyen a *Schoonmaker*-é, sőt van olyan műterem is, ahol kinematografikus felvételeket készítenek, táncoló és teljeséggel rosszul öltözött hölgyekről.

— **Két férj és egy asszony.** *Londonból* írják: Evekkel ezelőtt *Burrows* kapitány feleségül vett egy gyönyörű londoni úri leányt és hat hónapi házasság után *Kongóba* utazott. Felesége *Londonban* maradt s várta, hogy férje visszatérjen hozzá, de *Burrows* hirt sem hallatott magáról. Az asszony azt hitte, hogy férje elpusztult *Afrikában* s egy évig gyászt hordott miatta. Két évvel ezelőtt a nő férjhez ment *Volkins* *Gilbey* londoni képkereskedőhöz, akivel boldog házasságban élt. A napokban váratlanul visszatért a kapitány *Afrikából* s főkereste a feleségét. A nő csak a karján levő tetovált jegyről ismert rá első férjére. A kapitány kérésére a bíróság most a második házasságot érvénytelennek jelentette ki s visszaitélte az asszonyt első férjének.

— **Köszönetnyilvánítás.** *Neuman Samu* 100, *Kell Dávidné*, *Lócs Rezsóné*, dr. *Mittler Izidorné*, dr. *Singer Jánosné* 10—10 koronát szíveskednek az aradi íz. népkonyha javára adományozni, mely nemcsak adományokért hálás köszönetét fejezi ki az elnökség. — A védasszonyi tisztet a jövő héten *Funkelstein Józsefné*, özv. *Roth Bernátné* és dr. *Tolnai Jánosné* urnók lesznek szívesek ellátni.

— **Jószívek.** A szegénytanulók konyháján a jövő héten özv. *Pörös Vidorné* és özv. *Junga Sándorné* ügyelnek fel. A szegénytanulóknak *Lukácsy Lajosné* és dr. *Velcsov Gézáné* élelmiszereket, *Lukácsy Lajos* pedig 180 drb. narancsot adományozott. A nemes emberbarátoknak ezután is köszönetet mond özv. *Hauser Károlyné* elnök.

— **A plébános és az — anyósa.** Mint *Rómából* jelentik, a semmitőszéknek különös ügyben kellett a minap döntenie. Az eset következő: *Osturiában* egy *Francesco Saponara* nevű fiatal pap látta el az egyházi teendőket és nyájához egy kedvenc báránka is tartozott, a 18 éves *Tangarella Karolina*. A lelkésznek az Ur iránt való szeretetét csakhamar a leányka iránti szerelem váltotta fel és egy szép napon, azaz hogy éjszakán *Tangarella* kisasszony nyolcvanezer frankkal eltűnt a szülei háztól, illetve a plébánoslakba ment. A városban rendkívül nagy a felháborodás, a szülők feljelentésére a rendőrség beleavatkozott a dologba, elfogták a szerelmes párt, a leányasszonyt azonban 80.000 frankjával együtt csakhamar kibocsátották, a lelkész azonban fogva maradt. Az első bíróság 18, a második 15 hónapi fogságra ítélte a lelkészt; felebbezése folytán az ügy a semmitő-

székhez került. Noha a lelkész a fogházban időközben polgári uton nőül vette *Karolina* leányasszonyt, de mert a gonosz anyós ennek ellenére nem akarta visszavonni a vádat, a semmitőszék jóváhagyta a másodbíróság ítéletét, a tizenöt hónapi fogságot.

— **Artista-stílus.** Az artista-lapok stílusát a be nem avatottak néha nagyon furának s megmosolyogni valónak találják, pedig másképp, mint ahogy kifejezik magukat, alig fejezhetik ki. Például: „*Vásári bódába* helyet keresek egy kizyóhölgynek, ki hátrafelé dolgozik.” — „*Fogla* kozást keresek mint elülső kaucuk-, trapéz- és bilincsművész, kötelekkel, láncokkal és lakatokkal.” — „*E-adok egy táncoló öregasszonyt 30 márkáért.*” — „*Egy humorista, ki tarkan dolgozik szőlőben, állást keres.*” — „*Artisták* kerestetnek, légprogram kizárva.” — „*Egy akrobata-csoport* komikus ekvilibristákat keres jó egykaru kézállással jobbra és balra, továbbá egy kiváló felsőtestet.” — „*Abnormitás.* A világ legkölszálisabb leánya, telt házat csináló számmal, állást keres.” — „*Ki* idomít madarakat planétaházra?” — „*Dobosnó* állást keres. Külön is játszik.”

— **Nem keverék, hanem kizárólag tiszta, átlátszó, aransyárga, iz- és szagnélküli** a *Zoltán* féle *Csukamajolaj* és ezért úgy a gyermekek, mint felnőttek szívesen veszik. E hírneves csukamajolaj tápereje és könnyű emészthetősége miatt is igen becses. Üvege 2 korona a készítő *Zoltán Béla* gyógyszerárában *Budapest, V., Szabadságtér*, és a helybeli gyógyszerárakban.

— **Egy pap bűnei.** *Innsbruckból* jelentik, hogy *Tiefenthaler* *Ferenc* bitoktatót, aki a *Tirolban* fekvő *St-Johann* leányiskolában tanította a vallást, az iskolásleányok ellen elkövetett negyven rendbeli erköcstelen merénylet miatt egy bajor kolostorban letartóztatták és erős rendőri fedezet alatt a kitzbüheli kerületi törvényszék fogházába szállították.

— **A hajó alatt.** *Lippá-ról* jelentik: *Hajdu György* *Lippán* a *Márosparton* feltámasztott hajón javításokat végzett, miközben a támaszték hirtelen összetört és a hajómunkást agyonnyomta.

— **Birtokcsere.** Az aradi királyi törvényszék telekkönyvébe az elmúlt héten a következő tulajdonjogi változásokat jegyezték fel: *Kovács János* eladja az aradi 2868 sz. tjkvben felvett Névtelen-utca 4 sz. házat 600 koronáért özv. *Bogoczán Jánosné* *Pani Katalinnak*. — *Oana Szida* eladja az aradi 7046 sz. tjkvben felvett kaszálót 400 koronáért *Turay Bélának*. — *Frick József* és neje *Müller Mária* eladják az aradi 672. sz. tjkvben felvett *Deák Ferenc-utca* 19. a. sz. házat 7292 koronáért *Soymosán Illés* és neje *Rajkay Izabellának*. *Szida Száváné* *Stojanovics Lenka* eladja az aradi 1377. számú tjkvben felvett *Új terem utcai* 7. sz. házat 1600 koronáért *Nagy Mihály* és neje *Szida Emiliának*. — *Alt Ferenc* és tulajdonostársai eladják az aradi 2275 és 6141. számú tjkvben felvett *Kaszalutca* 40. számú házat és telket 2760 koronáért *Buzásy János* és neje *Schmetela Ottiliának*.

— **Aki kakaót szeret inni** az tegyen kísérletet a *Hoff János*-féle *Kandol-Kakaóval*. Ez legkevesebb zsiradékot tartalmaz valamennyi kakaófaj között (19% gyakran 50% ellen), tehát valóban zsirszegény, s könnyen emészthető; kitűnő íze mellett, malata tartalma miatt, igen tápláló, s a leggyengébb szervezetre is jótékony hatású. Rendkívül olcsó ára használatát minden háztartásban lehetővé teszi.

— **Csak jó áru kapható** *Hegedűs Gyula* kefe, pipere, illatszerek és fodrászati cikkek kereskedésében *Arad, Andrássy tér 15.* Valódi francia és angol illatszerek, hölgyporok, körömapolási szerek, maniküre garnitúrák, francia különlegességek és mindennemű gummiárúk nagy választékban. 212

— **Szolid és divatos selyem és bársony** szövetek gyermekeknek, vagy blousoknak, úgy ünnepi ajándékok szükségleténél figyelembe ajánljuk lapunk 15. oldalán *Schweitzer & Co. Luczern* (*Schweitz*) világhírű selyem szövet export cég hirdetését.

— **Szép fogakat** csakis a *Dentolin* fogcserme használata biztosít. *Vojtek és Weisz*nál. 113

NIGA JÁNOS

műépítész irodája

ARAD, JÓZSEF FÖHERCEG-UT 1. SZ.
(a városkasszal szemben.)

E fogad a magas építés körébe tartozó és mindennemű

irodai munkálatot,

am. tervek, tervezetek, költségjegyzékek elkészítését, művezetést, elszámolást, felülvizsgálat végzését.

Építészeti és mérnöki ügyekben felvilágosítással szolgál.

Vázlatterveket

díjmentesen küld.

Az abszolútizmusból.

Ha az összes lapok megjelenését betiltják, akkor természetesen katonák fogják ujságot szerkeszteni. A főszerkesztő valamelyik generális lesz. Az éjjeli szerkesztők a kaszárnyaügyeletes kapitányok lesznek, a munkatársak főhadnagyságok és hadnagyságok, míg a szerkesztőségi szolgák oroszok, a napos káplár tölti be. (A korrektorról megelégedtünk: az bizonyosan valamely számvizsgálómester lesz.) A kiadótársulat a Verpflegsbranche emberei látják el. S milyen szép is lesz, ha a szerkesztő kiadja a parancsot:

— Hallja, napos: ha valamelyik költő jön, verssel, azt nem bocsátja be. Verstanden! Hadnagy, elmegy a zöld csillag irgalmassági egyesület báljára s tudósítást csinál; főhadnagy, ön meginterjúvolja a lóvasut igazgatót, hogy mi lesz a villamossal. Igaz: ne felejtsek az alezredes ur leányának tárcáját leadni holnap. S hallja maga őrmester, ha megégyeser annyi sajtóhiba lesz a lapban, mint ma, olyan két hónapos kaszárnyaárastomot kap, hogy belebolondul. Bagázs!

Egy uzsorás, aki szimulál.

(Szolgából képeztetés.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, február 24.

Németh Mátyás évekkor elszámtalolt szolgai minőségben az állatorvosi akadémián volt alkalmazva. Itt a beteg lovak vezetésével foglalkozott. Már ekkor is tanulmányait adta jeles pénzügyi tehetségének, amennyiben az állatorvostan hallgatókkal gyakorta kötött magas kamatok mellett kisebb kölcsönügyleteket. Ezen a révén pár száz koronát szerezve, odahagyta állását s felcsapott uzsorásnak. Hogy azonban ezt a mesterségét palástolja, fa és szénkereskedést nyitott. Németh különösen a szerényebb javadalmazásu bírósági kezelőtisztviselőket kerítette hálójába.

Simák Márton járásbírói irnokot 1897. év óta állandóan a kezéi között tartotta. A neki adott kölcsönök fejében ő vette fel a szegény irnok fizetését is. Egy ízben aztán összeszámoltak. Simák az apró kölcsönök fejében összesen egy 800 forintból szóló adólevelet állított ki Németh Mátyásnak, aki ezen okirat alapján le akarta tiltani a szegény irnok lakbérét is. Mikor azonban az összeg nagysága

miatt a letiltással nem tudta célját elérni, a közjegyzői okiratba foglalt követelés még fennálló részéről, 700 forintból két 350 forintos kötelezvényt állíttatott ki magának.

Simák ekkor visszakövetelte a közjegyzői okiratot, de Németh Mátyás ahelyett, hogy ezt visszaadta volna, úgy a közjegyzői okirat, mint a két kötelezvény alapján összesen 1500 forint erejéig bepörölte a szegény irnokot.

Simák feljelentésére a büntető törvényszék uzsora vétségéért helyezte vád alá a veszedelmes embert, kinak bűnügyét ma tárgyalta a büntetőtörvényszék. A tárgyaláson Németh Mátyás belundnak tette magát s a tárgyalás menetét minduntalan folytonos közbeszólásaival zavarta. Mikor az elnök figyelmeztette, hogy azzal célt nem ér, akkor meg azt vitatta, hogy ő tulajdonképpen nem is üldözhető, mert ő a károsult fél.

A bíróság a lefolyt tárgyalás után Varga kir. ügyész vádjára Németh Mátyást uzsora vétségéért egy havi fogházra és 200 kor. pénzbüntetésre ítélte. A vádlott felebbezett.

A divat királynői.

(Párisi levél.)

Páris, február 23.

Ezen a héten volt az Auteauil megnyitása. A gyönyörű cobolyprém alatt látni a remek szürke posztó empire ruhát. A derék felső része széles, szürke selyem mousseline plisséből készült. Ez a plissé ismétlődik az ujjakon, amelyek csak könyökig érnek, míg a kar többi részét szürke keztyű fedi. Széles, fekete szalag fogja körül a rövid derekat; a hát közepén csokorra van kötve s hosszan lóg le a két vége. Hozzá nagyon szép lószörkalap, amelyet nagy zöld toll díszít.

A variétésben csupa sikkel tele premiéreünk volt. Nagyon szépek és elegánsak voltak az asszonyaink. Az egyik páholyban egyik ismert szépségünk acélszürke ruhát viselt dus cobolydiszszal. A derék kivágását valódi régi csipke és coboly körítette. Ennek a szőrmének a hatása a test fehérsége mellett igazán csodás. A hölgy alacsonyra tűzte a haját, minden legkisebb hajdusz nélkül. Mellette egy rózsás arcú, szőke, fiatal hölgy ült. A ruhája fehér selyem mousseline volt, velencei csipkediszszal a kivágás körül; rövid, fehér túllujjak. Szőke haját nagyon sok, megfelelő színű fésű fogta össze. Kissé távolabb egy csodaszép zöld csillámruhát láttam, amelynek az esti világításban igazán káprázatos hatása volt; a kivágást fehér csipke díszítette. A rövid derekuszoknyát egyszerű szalag tartotta a vállon. A csillámnak, amely a nappali ruhákról teljesen száműzve van, annál nagyobb szerepe jut az estélyi ruhákon és csillogásával egyformán kápráztat akár fekete, akár fehér ruhákon. Mindazonáltal az estélyeken a selyemmousseline az uralkodó, csipke vagy guipure diszszal. Van egy fajta liberty selymünk is, amelyet a fénye miatt „rádium libertynek” neveztek el.

A ruhák stílját illetőleg a legkelembesebb hírekkel szolgálhatok. Seha még nem öltözködtek ilyen egyszerűen s ennyire minden szabálytól függetlenül. Láthatunk ruhákat az első s a második Empire idejéből; XV. és XVI. Lajos, és... a XX. század idejéből, s mindezt egyszerre! Minden izlés, minden termet — mindenki megelé a maga kedvére való. Ennél kedvesebb divatot megálmodni sem lehet.

Réjane asszonynak az alakítása telivér párisi

volt. És ehhez a remek alakításhoz, fehér mousseline ruhát öltött, amelynek az alját keskeny valenciennes csipkével körített tollhimzés díszítette. Hozzá ivoire selyem köpeny, dus ezüst himzéssel. A második felvonásban sévresi kék selyem ruhájának a szoknyája magas övös. A rövid derék alencont csipkéből készült. Hátul nagyon felhajtott, dus toll-díszes kalap egészítette ki az öltözködést.

Egy automobilon tett utazás alkalmat ad Réjane asszonynak nemcsak arra, hogy a férje előtt tisztázza magát, hanem bizonyosságát is adja remek izlésének. Három galléros posztóköpenybe Pompadour virágok vannak hímelve; alatta himzett betétet látni. A kalapon nagy szürke fátol lobog. A másik két szereplő: Caron asszony és Avril kisasszony is igen szépen volt felöltözve; Caronné szentesíti estélyi ruhákhoz a hosszú svédcsizma keztyű-viselését, amelyen nincs gomb; és most ez foglalja el a fehér svédkeztyű helyét.

Yvette.

TÖRVÉNYKEZÉS.

S Kész ítélet. Ismeretes, hogy a Fazekas Agoston, pestvármegyei főjegyző tárgyalása után Polonyi Géza, a vádlott főjegyző védője kifogást emelt s később fegyelmi följelentést is tett Drill Béla táblabíró ellen, mert a tárgyaló bíró kész ítélettel jött a tárgyalásra. Hasonló eset — mint az Ugyvédek Lapja írja — történt Berlinben is. Egy nagyobb bűnügyben megjelent védőügyvéd ép akkor lépett a tárgyalási terembe, amikor a bíróság egy másik ügyben tanácskozássra vonult vissza. Ezt az időt felhasználta az ügyvéd arra, hogy — mint azt máskor is tette — az ügyére vonatkozó aktákat elvette a bíróság asztaláról, hogy azokat újból tanulmányozhassa. Ekkor legnagyobb meglepetésére azt vette észre, hogy az iratok között már ott feküdt az előadó bírónak ítélet-fogalmazványa, amelyben a főtárgyalás adatait a tanuknak a rendőrség előtt tett vallomásaira fixírozta. A védőügyvéd a tárgyalás elején kifogást tett az előadó bíró ellen, mert az elfogult. A törvényszék rövid tanácskozás után alaposnak találta a védő kifogását s elnapolta a tárgyalást, hogy az előadó bíró helyét más bíró foglalja el. Egy berlini ujság, mely az esetet közli, a következő megjegyzést fűzi a dologhoz: „Menteni lehet az eljárást a bírák tulhalmozottságával, ez azonban mégis azt mutatja, hogy a szóbeliség elve nagyon gyakran a levegőben lóg. Ezáltal korán észrevették a bajt és még sikerült azt idejekorán elhárítani. De hányszor történhetett meg, hogy a bíróság csupán az akták alapján már a tárgyalás előtt készítette el az ítéletet?”

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

— Tenyészbika-vásár Aradon. Az Aradvármegyei Gazdasági Egyesület szokásos tenyészbika-vásárját, az aradvármegyei községek részére Aradon, folyó hó 27-én, a honvédhuszár-laktanya barak-istállójában fogja megtartani. A vásárra 42 tenyésztő részéről 82 darab magyar, 78 darab simentháli, 2 darab berni, 5 darab pinzgau és 8 darab mültháli bika, összesen tehát 116 darab eladó tenyészbika; s viszont a községek részéről 55 darab szükséglet van eddig bejelentve. A vásárt a nagyváradi m. kir. állattenyésztési ker. felügyelőség közbenjöttével tartják meg.

Nagyraktár

üveg, porcellán és konyhabeszerelési cikkeiben.

Megnyílt Andrássy-tér 16.
(volt Gebhart-ház.)

SZABÓ ALBERT

6 es. tér. Arad, József t. sz. sz. útja.

Városi és megyei telefon 239.

Vásároljon svájci selymet.

Kérjen mintát tavasszi és nyári ujdonságainkból ruhákra és blousokra:

Xabutai, Pompadour, Chiné, Rayé, Voile

Schantung, Szentgallei himzés, Meusseline 120 cm. széles, 1.20 kor. méterenkint fekete, fehér, egy vagy több színű.

Csakis eredetiszoled selyemszöveteket szállítunk magánosoknak, elvámolva és bérmentve. 3772

Schweizer & Co. Luzern U. 51. (Schweiz)

Selyemkelme kivitel. — Kir. udv. szállítók.

CSARNOK.

A második bál.

Irtá: Nyáry Albert báró.

[1]

Az udvar vendégül látta a „társaságot” s a régi szokás szerint az arisztokraták palotái is sorban felébredtek merev álmódosításukból. S a bál előtti estén nem az elköltött tizezreket számolta össze a háziur, hanem azon töprengött reménykedve, hogy hány főherceget és főhercegnőt fogad majd estélyén. Hogy az uralkodó is eljőjön — az még álomnak is merészen édes.

Alig pihente ki az első bál izgalmát a kis Iza grófnő, máris megkezdődtek az előkészületek a Kigyóssy gróf estélyére. Ah! Mennyire unta a kis grófnő a folytonos ruhapróbákat. Nem volt hiu s úgy szerette volna megint felvenni azt a fehér ruhát, amely első báljának édes emlékeit juttatja eszébe. De hát ugyanazt a ruhát másodszor is felvenni lehetetlen, vétség a jóízű ellen. A tavalyi farsangot a szép Déghy Sári bárónő egy rózsaszínű japán selyemruhában táncolta végig. De hát az ő merész próbálkozása sem sikerült. Mindenki csak mosolygott rajta s jóakaróan legfeljebb azt jegyezték meg, hogy neki még az ilyen excentrikusság is illik. De azért persze, hogy nem utánozta senki. Milyen szerencse, hogy lánynak legalább nem kell az ékszerek közül válogatni, hogy ugyecse rélgesse össze, hogy a dámák éles szemét megcsalja velük s ujjak lássák a már látottakat. Titkos kárörömmel nézte édesanyját, mint tűnődik el a ragyogó, szikrázó gyémántékszerek között. Szinte kedve volna felsóhajtani a kis grófnőnek, hogyha egyszer valamikor leteszi a pártát, neki kell majd viselnie ezeket a drága terheket. Es m'ért éppen a hideg, színtelen gyémántot? Neki a rubint tetszik, amely vörös, mintha a hajnal sugarait lopta volna össze s amilyen a vér, amely kibugygyan ujjacskaiból a rózsaszínű szurású nyomán. „Hja! könnyű volna akkor — magyarázta a grófné — olyan smaragd ékszerem van, hogy aligha van párja az országban s látod Zsuzska, nem tehetem fel. Most a gyémánt az uralkodó kő s nem tűr meg más versenytársat maga mellett.”

A gyöngyös kis grófnő valóságos fáradt volt, mikor kocsiá szálltak. Mennél jobban közeltek azonban a palotához, annál több erőt érezett magában. Megtapozatta a rózsaszín habfodrok közé rejtett medalliont, melybe szerencséhez kis képet tett hajdan Madmoiselle Marie. „Vigyázzon rá édes” — mondta — a mig gondját viseli, addig boldog lesz.” A jó kisasszony régen meghalt már, de az ajándékát hűen megőrizte a kis comtesse. Valami jutott eszébe ma otthon. Egy kis levélkét, egy zöld viráglevélkét akart odatenni a mellé a boldogságot hozó képecské mellé. De aztán elpirult s a medallion tetejét sietve csukta rá a talizmánra. De azért most mégis csak eszébe jutott arról a viráglevélről megint Zoltay László. Ott lesz bizonyára az estélyen ismét László gróf s megint neki fog legszebben pengeni a sarkantyúja. Csodálatos zenéje van annak. Mint-

ha édes, lágy melódiákat verne ki rajta. Vagy talán csak az ő szíve érti meg azokat a dalokat?

A hintó megállott. A portás kisegítette őket, s ezüstös ruhába öltözött vadász emelte le a szürke prómes hőköpenyeket. Minden második lépcsőfokon egy-egy hajporos lakáj áll, meghajtott fejjel, mozdulatlanul, mintba roccoco porcellán figurák volnának aranyos sárga seiyem ruhájukban. A lépcső legfelső fokán áll a háziur, a galambos nagyur, fogadni a sűrű egymásután érkező vendégeket. A terem ajtajánál pedig a grófné mutatja be fiatalabbik leányát, akinek a mai est az első nyilvános szereplése. Mikorra az udvar megérkezik, a fiatal Margit grófnő már kedvencévé válik a társaságnak.

Benedek püspök, aki a jótékony és vallásos háziasszonynak mond keneteljes bókokat, ijedten veszi észre, hogy már egész hölgytársaság között vesz el az ő lilaszínű selyem talárja. Sietve vesz bucsut tehát, már nagyon is sokat megengedett magának a mulatságból. A vörös selyemmel kárpított szalonban alig van hely már, ahol megállani lehessen. A fiatalság türelmetlenül lesi az órát, a mely a pontosan érkező udvart meghozza. Hlíz a báiterem ragyog már a tetőről lehajló üveglomboxat közt elrejtett villany fényétől s az emeleti széles páholyban elfoglalta helyét a cigány is már. De hiába! Még a buffet terem ajtaja sem tárul ki, a mig az udvar meg nem érkezett. Csak a földszinti dohányzó látja szívesen az urakat, meg a kis kék terem, amelyben alig fér el egy kis része a társaságnak a drága aranyos baroque butortól, melynek olyan vékonyak a lábcskái, hogy még az apró causeuseökre is alig mer leülni az ember. Apró cseccsebecsek hevernek szerteszét a márvány-asztalokon, fejedelmek által aláírt arcképek, családtagok által festeit kis képek, meg sevesi porcellán figurák legelésző báránykákkal, selyem ruhás pásztorleánykákkal.

Végre jelzik az udvar érkezését. A háziur lesietett a kapuhoz, hogy ott üdvözlhesse magas vendégeit, a grófné pedig a lépcsőházban várja az érkezőket. Milyen boldogság! Két fő hercegi pár előtt nyithatják meg a lassu, méltóságos csárdást.

(Folytatása következik.)

Nemzeti Színház.

Vasárnap, 1906. évi február hó 25 én:

Bérlétszűnet.

Bérlétszűnet.

Délután 3 1/2 órákor, fél helyárrakkal:

János vitéz.

Daljáték 3 felvonásban. Petőfi hasonló című költői elbeszéléséből Irtá: Bakonyi Károly. Zenéjét Helitai Jenő verseire szerette: Kacsóh Pongrác.

SZEMÉLYEK:

János, bojtár	Hunyadi J.	A falu csőze	Kulcsár L.
Iluska, árva	Zalai Margit.	A király	Szathmári A.
A mostoha	Benkőné P.	A királyleány	Zsigmondi A.
Strázsamester	Ladislai J.	Bartoló, tudós	Várnai Jenő.
Bagó	Nyárai A.	A tábornok	Bánáthi Ede.

Kezdete délután 3 és fél órákor.

Bérlét 141. sz.

Páratlan

Este 7 1/2 órákor, rendes helyárrakkal:

A cigánybáró.

Operette 3 felvonásban. Irták: Jókai Mór és Schnitzer Ignác. Fordították: Gerő K. és Radó A. Zenéjét szerette: Strauss János.

S Z E M É L Y K K:

Zsupán	Nyárai A.	Czipra	Fenyvessy M.
Arzena	Zsigmondi A.	Száffi, leánya	Kapossy J.
Mirabella	Benkőné P.	Barinkai	Déri Jenő.
Ottokár, fia	Faludi K.	Gábor diák	Ladislai J.
Mina	Zalai Margit.	Pali, cigány	Kulcsár L.
Gróf Camero	Szathmári A.	Józsi, cigány	Palócsi Pál.

Kezdete este 7 és fél órákor.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, február 24.

Amerika 1/4 olcsóbb. Kevés forgalom mellett néhány ezer métermázsza buza került forgalomba néhány fillérrel olcsóbb árákon.

Az árak 100 kilónként számítva:

Zárul 12 órákor:

Buza 1906. áprilisra	16.82—16.84
Rozs 1906. áprilisra	13.68—13.70
Zab 1906. áprilisra	15.26—15.28
Tengeri 1906. májusra	13.84—13.86
Új őszi buza 1906-ra	16.74—16.76

Zárul 5 órákor:

Buza 1906. áprilisra	16.80—16.82
Rozs 1906. áprilisra	13.68—13.70
Zab 1906. áprilisra	15.30—15.32
Tengeri 1906. májusra	13.86—13.88
Új őszi buza 1906-ra	16.74—16.76

Irányszat csöndes.

Zárul 5 órákor:

Csehrák hitelrészvény	672.50
Magyar hitelrészvény	790—
Levártatolókban részvény	525.—
Zinn-kuranyi vasút részvény	540—
Csehrák-magyar államcsut. részvény	673.25
Köszvi vasút	597—
Városl. villamos vasút részvény	327.—
Érsebet szanatórium sorajegy pénzben	10.50
Érsebet szanatórium sorajegy árban	12—

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Február 24. —

Magyar csehrák: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felül sulyban 128—130 fillérig; Öreg közép páronként 300—400 kilogramm sulyban — fillérig; fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felül sulyban 134—135 fillérig; fiatal közép páronként 251—320 kilogramm sulyban 133—134 fillérig; fiatal könnyű páronként 250 kilogramm sulyban 135—137 fillérig.

Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogrammon felül sulyban 134—135 fillérig; közép páronként 240—260 kilogramm sulyban 133—134 fillérig; könnyű páronként 240 kilogramm sulyban 132—133 fillérig.

Sertéselészat: Február 21. napján volt készlet 37,270 darab, február 22. napján felhajtott 1123 darab, február 22. napján elszállított 700 darab, február 23. napján maradt készlet 37,693 darab.

A hízott sertéselészat irányszata: Csöndes.

Gyakori láz

és nehéz betegségek után a lábbadozónak jó erősítő szerre van szüksége Minden más szernél alkalmasabb a csukamájolaj a test zsíralománya, a csontok és izmok erősítésére A SCOTT-féle EMULSIO a csukamájolajat oly izletes és könnyen emészthető formában nyújtja, hogy maga a leggyöngébb beteg is a készítményt minden ellen-szenv nélkül veszi be és emésztheti meg. A SCOTT-féle EMULSIO a legfinomabb norvégiai gyógyszer-csukamájolajból készül méz és nátron hypophosphitok hozzáadásával.

A SCOTT-féle EMULSIO valódiságának jele a „a hátán nagy csukahalat vivó halász” védjegy.

Kapható minden gyógyszerárban.

Ezen lapra való hivatkozásnál és 75 fillér levélbélyeg beküldése ellenében mintaüveggel bérmentve szolgál:

Dr. BUDAI EMIL, 3911

„Városi gyógyszerár”

BUDAPEST, IV., Váci-utca 34/50.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 f.

Motormenetek.

Arad—Uj-Szt.-Anna—Kétegyháza között.

Kétegyháza felé reg. 6.10	Kétegyháza felől d. e. 12.—
Kétegyháza felé d. u. 12.01	Kétegyháza felől este 6.05

Arad—Mezőhegyes között.

Battonya felé reggel 8.14	Mezőhegyes felől reg. 5.43
Battonya felé d. u. 12.30	Battonya felől d. e. 11.09
Mezőhegyes felé este 5.32	Battonya felől d. u. 3.40

Arad—Borosjenő között.

Borosjenő felé d. e. 8.23	Borosjenő felől d. u. 1.58
Borosjenő felé d. u. 3.40	Borosjenő felől este 9.14

Angol női
costüm kelmék

csak a kizárólagos
posztógyári raktárban
kaphatók.

Leichner és Fleischer
Arad, Szabadság-tér 17.
Telefon szám 475.

Következő

ujdonságok

376

érkeztek

Kerpel Izsó

80,000 kötetes

kölcsönkönyvtárába:

Ignotus: Olvasás közben, Nagy E.: A Gödiék, A verbászi borbélylányok, — Szalay Fruzina: Bébi és Micoka, Coulevain P. de: A diadalmas É-a, Fehér Judit: Asszonyok, Sas Ede: Szürke vértanúk, Trollope: Szemet szemért, Chavette: Tolvaj-világ, Power: A szárnyas koponya, Brand: Csudás erő, Szabó: Sirva vígadók, Evers: Képek a régi és új Rómából, Mikszáth: A vén gazember, May K.: A Kordillerákban, Vécseiné: Török Klára házassága, Deudet: De Circe kisasszony, Kálizki: Az ördög bibliája, Büttner: Szabadság, Róna: Tarasconi, Lengyel L.: Asztalos Pál, Krudy: A cirkuszkirály, Hermann O.: Évike.

Németben: Kellermann: Ingeberg, Schneider: Die Tillmanns, Paradowska: Eine romantische Heirat, Böhme: Des Geseiztes Erfüllung, Sirauss u. Torney: Iares Vaters Tochter, Prinz Hohenlohe: Aus meinem Leben, Herwig: Die letzten Zielinskys, Hornung: Kein Held, Wildenbruch: Das schwarze Holz, Schobert H.: Die Brillanten der Herzogin, Sick J.: Der heilige Ehestand, Stettenheim: Wipchens Russisch Jap. Krieg, Fowler Thernycroft: Ein gewagtes Spiel, Friedmann E.: Catilina, Liebesbriefe: Napoleon an Josefina, Sand an Musset, Wolf J.: Till Eulenspiegel, Chantepierre: Eine Heilsatkomödie, Bertsch: Die Geschwister, Stratz: Buch der Liebe, Hartleben: Das Ehefest, Liebe kleine Mama, Ballestrem: Raoul, Kahlenberg: Sieben Geschichten der Kolibri, Ein Mann von Geiste, Bierbaum: Stella u. Antonie, France Anale: Die rote Lilie, Mantuffel: Aus dem hohen Fels, Zebeltitz: Besiegter Steip, továbbá számos francia és angol ujdonság.

Kölcsönkönyv havi 1 kor. 20 fill., vagy kötetenként fizetve 8 fillér.

Vidéki bérlők

is a legfigyelmesebb kiszolgálásban részesülnek.

A zenemű-kölcsöntárba

is megjelölt szép

ujdonságok érkeztek!

Zenekölcsöntári díj havi 1 kor. 40 fill., vagy füzetenként 14 fillér.

Legújabbak: Jacobi: A legvitázabb huszár, Lehár: Die lustige Witwe, Verő: Lányka, Fehér J.: Ha a virág, Megkérdeztem a szívemet, Alstye: Augensprache, Huszka: Gül Baba, Fejér: Kültelki hercegnő, Buttkay: Bolygó görög, Raimann: Das Wäschermaedel, stb. stb.

Az új pótgjegyzékek megjelentek és ingyen kaphatók.

KERPEL IZSÓ,

könyv-zenemű és papírkereskedése Aradon.

Telefon 885. sz.

Főraktár Aradon: Fejér Gyulánál. 2891

AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE HELYESZKÖZLŐ OSZTÁLYÁNAK

hivatalos rovata.

A kör helyeszközlő-osztályának helyisége
SZABADSÁG-TÉR 7. I. EMELET.

Hivatalos órák:

Délután 9—1 óráig, vasárnap és ünnepnap d. u. 4—5 óráig. — Tagok úgy a vidékről, mint helybeliek, naponta fölvetetnek.

Telefon 294. sz.

Telefon 294. sz.

Az állásközvetítés teljesen ingyenes. A kör tagjai előnyben részesülnek. Levélbeli felvilágosítást csak válaszbélyeg küldése mellett ad a helyeszközlő-osztály.

Kimutatás: 1906. február 24-én.

ÜRESEDÉSBEN LÉVO ÁLLÁSOK:

Aradi bornagykereskedés részére irodástát.
Aradi bornagykereskedés részére gyakornok.
Aradi játék rövid- és férfi divat üzlet részére két segédet.

Vidéki fűszerüzlet részére a tót nyelvben jártas segédet.

Vidéki fűszer és rőfös áru üzletek részére a szerb nyelvben jártas segédet.

Több vidéki rőfös és vegyesüzlet részére a német és román nyelvet értő segédet.

Vidéki rőfös-üzlet részére idősebb, a német nyelvben jártas segédet.

Vidéki fűszer és csemege üzlet részére fiatal ügyes segédet.

Vidéki vaskereskedések részére több ügyes segédet.

Vidéki rőfös- és fűszer üzletek részére több fiatal segédet.

Vidékire a tót nyelvben jártas, rőfös és rövidáru szakmabeli segéd.

Vidéki fűszer és vegyesáru üzlet részére románul tudó segédet.

Vidéki vegyesáru üzlet részére comptoiristát.

Vidéki fűszer és csemegeüzlet részére primeur segédet.

Vidéki üzlet részére a magyar és német levelezésben jártas irodástát.

Vidéki posztókereskedés részére segédet.

ÁLLÁST KERESOK:

Gépirásban jártas jogszigorú irodai állást keres. Mérelegképes könyvelő, aki közigazgatási, telek-könyvi és biztosítási ügyekben is jártas.

Kisebbségi üzletekben már működött fűszeres segéd ilyenmű helybeli állás elnyerésére pályázik.

A fűszer és rőfös-áru szakban minden igényeknek megfelelő segéd.

Mérelegképes könyvelő, magyar-német levelező fél napi könyvelési órát keres betöltésre.

**AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE
HELYESZKÖZLŐ OSZTÁLYA.**

Klein Sándor,
titkár.

381

Keppich Zsigmond,
elnök.

Kakao és csokoládé kedvelők figyelmébe:

Hoff János-féle

Kandol-Kakao

a legeseblyebb zsírtartalma, azért igen könnyen emészthető, soha sem okoz székrekedést, mindazáltal ritka finom íze mellett kiválóan olcsó.

Valódi csakis Hoff János névelés az országon-védjeggyel.

Csomagok a 1/4 kgr. 90 fillér
" 1/2 " 180
" 1 " 360
Mindenképp kapható.

Wallfisch Armin

bank- és váltó-üzlete Aradon,
a magyar kir. szab. osztálysorsjáték főel-
árusító helye

Helybeli és vidéki telefon-szám 129.

Az osztálysorsjegyeknek 1906. február 14-én tartott húzása alkalmával az általam eladott 99354. szám

10000 koronát nyert.

Sorsjegyek az eredeti árakon dus választékban kaphatók, é. p.:

Megújítási sorsjegyek, melyeknek tulajdonosai a megelőző négy húzásban ugyanazon számokra játszottak:

1/1 darab 32 K.

1/2 " 16 "

1/4 " 8 "

1/8 " 4 "

Vétel-sorsjegyek, melyeknek vevői a következő húzásban játszanak először:

1/1 darab 136 K.

1/2 " 68 "

1/4 " 34 "

1/8 " 17 "

Az osztálysorsjegyek

ötödik osztályának húzása

681

márczius 7. és 8-án lesz.

Értesitem a t. c. közönséget, hogy a **Központi Szálloda** ujjonnan épült

télikertje

* és összes termel *
f. évi márczius hó 1-én, csütörtökön

megnyílik

és a nagy nyilvánosság állandó látogatására átadatik. — Kitűnő tisztelettel

Nagy Lajos,

678

száll. odás.

NAPIREND.

Február 25. Vasárnap. Róm. kath. naptár: Farsang vasárnap. — Protestáns naptár: Géza. — Izraelita naptár Roschodes. — Görög-keleti naptár (február 12.): Vajhagyó vasárnap. — A nap két 6 óra 52 perckor, nyugszik 5 óra 36 perckor.

Időjárás. A központi meteorológiai-intézetnek Aradra küldött táviratát szerint, a mai napra a következő időjárás várható: Változékony, fagypont körüli hőmérséklet, sok helyütt csapadék.

Február 25. Az arad-csanádi gazdasági takarékpénztár részvénytársaság közgyűlése délelőtt 11 órakor. — A pankotai népbank részvénytársaság közgyűlése délelőtt 11 órakor. — A Victoria takaré- és hitelintézet mint részvénytársaság közgyűlése délelőtt 10 órakor. — Az aradi önkéntes tűzoltókar közgyűlése délelőtt 10 órakor (Tűzoltóaktanya). — Az országos vöröskereszt-egyesület aradi fiókjának közgyűlése délelőtt 11 órakor (Városház).

Február 28. Az aradi kerékpár klub közgyűlése este 8 1/2 órakor (Pótlak-kávéház).

Március 1. Az aradi korcsolyázó-egylet rendkívüli közgyűlése este 6 órakor (Millennium külön terem).

Március 4. Az aradi polgári jótékony nőegylet theatestélye délután 5 órakor.

Március 4-6. Az aradi szent egyet alapítási ünnepe.

Március 8. Körorvosválasztás Csernőn.
Március 9. Orvosválasztás Szemlaken.

GŐZCSÉPLŐKÉSZLETEK 2½-től 12 lóerőig, BENZINMOTOROK,
SZALMAPRÉSEK gőzhajtásra,
ARATÓGÉPEK ÉS EGYÉB MEZŐGAZDASÁGI GÉPEK
 legújabb szerkezetben és legjobb kivitelben kaphatók
A MAGYAR KIR. ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRÁNAK
VEZÉRÜGYNÖKSÉGÉNél
BUDAPEST, V., V á c z i - k ö r u t 32.

Árjegyzéket és költségvetést kívánatra ingyen és bérmentve küldünk.

Schveffer és Vörös

virágkereskedésük

Aradon, Minorita-palota.

Elfogad a legjutányosabb árakban

koszoru, csokor

és egyéb

virág-diszítések.

Parkirozásokra tervvel és költségvetéssel díjmentesen szolgálunk. 646

TITKOS

betegségek ellen legjobb szer a

„TRIAS“

2—3 napi befecskendezéssel a folyást utóbaj és fájdalom nélkül felelősség mellett megszünteti. A legrégibb s legelhanyagoltabb folyásban szenvedők is biztos gyógyulást remélhetnek. Férfiaknak kor. 2.72, nőknek 3 kor. 54 fill. beküldése után bérmentve küldetik. Fecskendők külön 1 korona. Raktár Aradon Földes Kelemen gyógyszerárán, Deák Ferenc-utca 11. sz. és a legtöbb vidéki gyógyszerárán. 3834

Uj virág üzlet!

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy a Hunyadi-utca 6. sz. alatt a mai kor igényeinek teljesen megfelelőleg egy

élő- és mű-virág üzletet nyitottam.

Elvállalok mindennemű alkalmakra, bálokra, csokrok, girlandok készítését és felszerelését a legnagyobb szakismeretességgel, ugyszintén urasági diszkertek ápolását elvállalom. A nagyérdemű közönség becses figyelmébe ajánlom a legjutányosabb árat, a legpontosabb kiszolgálás mellett. 431

Tisztelettel

Czavar Dániel

kereskedelmi és műkertész.

Jegygyűrűk!

és mindennemű ékszerek 14 karátos aranyból és finom ezüstsől, ugyszintén arany, ezüst, orosz tulazüst és mindennemű fém és inga, fa, ébresztő órák rendkívül nagy választékban, olcsó árak mellett kaphatók

IGAZ SÁNDOR

mű-órák és ékszerész

Arad, Szabadság-tér.

Simonyi-utca sarkán, régi színház épület. 232

985—1906. szám.

A pécskai járás főszolgabírájától.

Pályázati hirdetmény.

A Szemlak, Kis-Pereg és N.-Pereg községekből álló Szemlak székhelyvel rendszeresített állatorvosi körben az állatorvosi állás lemondás folytán megüresedvén, annak betöltésére ezennel pályázatot nyitok.

Az állatorvos javadalmazása 1200 korona évi fizetés, 80 fillér esetenkénti látogatási díj, kisebb műtétért 1 korona, nagyobb műtétért 2 korona, látteletekért 4 korona, ezen kívül mint szemlaki vágatási biztost megillető szemledíjak.

A választás megejtésére határidőül f. évi március hó 9. napjának d. e. 9 óráját Szemlakra a község házához tűzöm ki.

Felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy állatorvosi oklevelükkel és eddigi működésüket igazoló okmányaikkal felszerelt pályázati kérvényüket hozzám a választást megelőző napig nyújtsák be.

Pécska, 1906. évi február hó 22-én.

Senk,

főszolgabíró.

682

Fajtiszta

szőlőoltványokat,

gyökerez fás oltványokat, a legjobb bor és csemegefajokból ajánl megvételre

Hámory-gazdaság.

Bővebb felvilágosítás nyerhető:

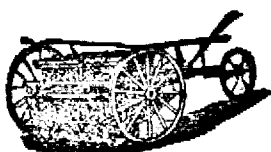
Arad, Deák Ferenc-utca 3 sz. Telefon 229.

KRISER TESTVÉREK

TEMESVÁR, URI-UTCZA 6. SZ.

TELEFON 765. SZÁM.

TELEFON 765. SZÁM.

Acetylen világítási berendezés vállalata.

Kitűnő szakerek, vizsgázott szerelők.

A Landeck Carbidgegyár délmagyarországi raktára.

Vízvezetési-, fürdőszoba- és minden a szakba vágó munkák pontos és szolid kivétele. 334

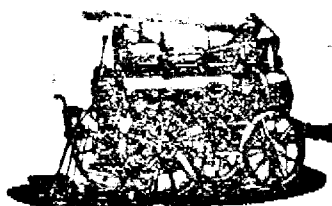
Állandó nagy raktár acetylen alkatrészekben, mint égők, üvegek, csillárok stb.

Mindennemű gazdasági gépek u. m.

TRIUMPH III.

szabadalmazott páros és páratlan sorvetőgépek stb. eladása.

Vizsonteladók keresztetnek.

Mayerhoffer Adolf

kereskedelmi és diszmi könyvkötészet

Arad, Weitzer János-utca. Minorita-palota.

T. cz.

Tisztelettel van szerencsém értesíteni, hogy helyben egy modern és mindenféle könyvkötő munkák elkészítésére felszerelt

könyvkötő-műhelyt

nyitottam, melyben készítek mindennemű diszkötéseket, paspartoutokat, családi naplókat, képkereteket, kassettákat, stb. bár, plus- és selyemből, egyszerűbb és disztes kivitelben méltányos árak mellett.

Technikai munkáknál is a legjáratosabb vagyok s így mérnöki és építészeti tervrajzok felkachirozását pontosan készítem. 648

Kitűnő tisztelettel

Mayerhoffer Adolf,

könyvkötő és diszművészt

Aradon, Weitzer János-utca, Minorita-palota.

Egyévi Önkéntességre

Előkészítő Tanfolyam

TEMESVÁROTT.

A nyári tanfolyam kezdődik

1906. március 3-án és tart

1906. szeptember 15-ikéig.

Minden szükséges felvilágosítással szolgál **Dr. STEINER SIMON** főreáliskolai tanár, a tanfolyam vezetője. Értekezhetni vele Temesvárott, a reáliskolában.

Ezen legrégibb délmagyarországi előkészítő tanfolyam, melyben a tanítást középiskolai tanárok végzik, a tankerület főigazgatójának ellenőrzése alatt áll. 683

Keresek

egy jobb családból

fiut — vegyes-kereskedésembe

tanulónak,

legalább 3 osztálya

legyen. 684

Weisz Ignác

Almás-Alcsill.

Telefon szám 528.

Telefon szám 528.

FRÄNKL S. JÓZSEFtűzifa-, szén-, cement és sűrű üzemeltető
NAGYVÁRADI-UT 12.

Ajánlok mindenféle

tűzifát

Ölenszint, waggononként és aprózva, szalen fűtőkészletet, kokszot, pécsi mosott szenet és bükfaszenet. Aprózott fát és szenet házhoz szállítok.

Gurahonci cement waggon és mázsaszámra s nagy sűrűraktár műmárványból.Együttel jelentem, hogy **detailüzletemet** nagy telekkel s kővel elmes lakással együtt **f. é. május hó 1-ére átadnám.** Ezen irányban bármikor készséggel tárgyalok

648

FRÄNKL S. JÓZSEF.

Vigyázzni ezen bejegyzett védjegyre.

Az egészség védbástyája a jó táplálkozás.

Sorrvasztó betegségben szenvedők, erőben és testsúlyban visszamaradt vagy fogyatkozó egyéneknek igen fontos a tudat, hogy az

Egger-Emulsióban

oly esszenciákkal rendelkeznek, mely teljes mértékben képes pótolni testalkatuk és egészségük hiányait és helyreállítani az elvesztett erőt.

Kérjük a t. cz. orvos urakat és közönséget tüzetesen **EGGER**-féle készítményt követelni. 2933 II**A NADOR-GYÓGYSZERTÁR Budapest, VI., Váci-körút 17**

bármelyik küld egy ingyenes próbát 30 fillér előzetes beküldése ellenében (csomagolás és portóért).

Egy eredeti nagy üveg **EGGER EMULSIÓ 2 korona árban kapható Aradon:** Berger Gyula, Földes Kelemen, Hajó: Árpád, Khudy József, Kreisz Géza, Ring Lajos, Rosenzay Márton stb., Nauer Lajos, Vojtek Kálmán gyógyszerárakban, Vojtek és Walex drogeriáknál.Gyerekek: Mészáros Daniel gyógyszerárakban.
Nagy-Pécskán: Mike József gyógyszerárakban.
Pécskán: Roksza János gyógyszerárakban.
Simándon: Csiky Lukács gyógyszerárakban.
Szilváson: Furedy Ede gyógyszerárakban.

302—1906.

Pályázati hirdetmény.

A M. Pécska községnél üresedésbe jött, évi 600 korona fizetéssel javadalmazott, községi végrehajtói állásra pályázatot hirdetek.

A pályázóktól kifogástalan erkölcsi magaviselet, megbízhatóság, továbbá csinos írás, olvasás és jó számolási képességen kívül más képesítés nem kívántatik.

A jelentkezések alulírottánál február hó 28-ig eszközleendő és az állás március hó 1-én elfoglalandó.

Magyar-Pécskán, 1906. évi február hó 22-én.

Povázsay Soma,
közs. főjegyző.

685

18071—1905. kb.

Hirdetmény.

Az ásvány olajak szállítása és tartásáról 2970—1870. sz. belügyminiszeri körrendelet módosításáról szóló és alább közzétett 112775—III-o. 1905. szám a kibocsátott belügyminiszeri körrendelet ezennel közzétetté teszem azzal, hogy az ezen módosított körrendelet 1906. évi március hó 1-től, tehát az életbe léptetés napjától kötelező.

Arad, 1905. évi november hó 27-én.

Sarlet Domokos, s. k.
főkapitány.

Máskor, 112771—III o. 1905. B. M. számú körrendelet az ásvány olajak szállítása és tartásáról szóló 2970—870. sz. B. M. körrendelet módosítása 1. §. A 21 Celsius alatti hőmérsékletnél az Abel-féle készülékben meggyuladó ásványolaj (tűzveszélyes petróleum), továbbá mindegyik petróleum, aether, benzol, ligroin, kénather, benzol, szénkéneg, valamint esetleg később, külön rendelettel, ide sorolandó robbanó folyadék, a tűzveszélyes petróleumra vonatkozólag 1 (egy) kilogrammnál, felsorolt többi folyadékot illetőleg 1/2 (fél) kilogrammnál nagyobb mennyiségben, csak a belügyminiszernek a kereskedelmi miniszterrel egyetértőleg a belügyminiszerium kiküldöttjének előíratai mellett, a kereskedelmiügyi miniszterium a kir. József műegyetem, a m. kir. technológiai iparmúzeum, a budapesti kir. iparfelügyelő és azaz a tüzőltő szövetség egy-egy kiküldöttjéből álló bizottság által eszközölt előzetes hatósági és szakértői vizsgálat alapján engedélyezett robbanást meggátító szerkezettel ellátott és hornyolással illesztett szegecselv vagy hegesztett vas vagy fém edényekben

raktározható és tartható az előírás számára. 2. §. Ugyanily edényekben tartandó tüzelőhelyiségekben a 21 Co-nál nagyobb hőmérsékletnél az Abel féle készülékben meggyuladó ásványolaj (finomított petróleum) is. 3. §. Az 1. és 2. §-ban felsorolt anyagokból a) tüzelőhelyiségekben finomított petróleumból 800 kgr., tűzveszélyes petróleumból 200 kgr., benzinnél 100 kgr., ligroinnál 50 kgr., benzinnél 50 kgr., petróleum aetherből 25 kgr., kénatherből 10 kgr. és szénkénegből 10 kgr. b) tüzelőhelyiségekhez vagy ipartelephez tartozó (kézi) raktárhelyiségekben: finomított petróleumból 800 kgr., tűzveszélyes petróleumból 600 kgr., benzinnél 800 kgr., ligroinnál 300 kgr., benzinnél 300 kgr., petróleumaetherből 150 kgr., aetherből 60 kgr. és szénkénegből 60 kgr. mennyiségnél több nem tartható. 4. §. A helyi rendőrhatalóság különös szakértelemmel bíró kereskedőknek vagy iparosoknak (pl. drogueristáknak) megengedheti, hogy kézi raktárakban a 3. §. b) pontjában megszabott mennyiségek felével többet tarthassanak. 5. §. Az 1. és 2. §-ban felsorolt anyagokból a 3. illetve 4. §-ban megszabottnál nagyobb mennyiségben tartása a) épületben csak akkor engedhető meg, ha az lakásul nem használtatik és más lakott tüzbiztos épülettől legalább 20 méter, könnyen gyuladó épülettől legalább 50 méter távolságban fekszik, és az ily épületek is kizárólag ezen előírás szolgálatára oly világos s jól szellőztetett raktárhelyiségekben, melynek padlója, oldalfalai, valamint mennyezete meg nem gyuladó anyagokból épült és legalább 10 cm. magas ajtóközszöbökkel, ugyancsak kívülről zárható vasajtókkal és vas ablaktáblákkal van ellátva, b) szabadban vagy meg nem gyuladó anyagokból épült fészerekben, csak minden lakott épülettől legalább 20 méter távolságban felállított tartányokban engedhető meg. 6. §. Az 5. § b. alatti esetekben a tartányok egymástól legalább 60 cm. távolságban emelt pillérekre vagy vasgerendákra úgy helyezendők el, hogy a tartányok feleke alatt a szegecssorok mentén legalább 50 cm. magas, hozzáférhető úr maradjon. A pillérek és vasgerendák úgy helyezendők el, hogy a szegecselv szabadon maradjon. A föld színe fölött elhelyezett tartányok alatt, a tartány alapterületét körös körül legalább 10 cm-rel meghaladó terület folyadékot át nem eresztő burkolattal látandó el és oly méretű falal vagy földszőnyeggel övezendő, hogy légtámadása esetén a tartány egész tartalma, az övébe foglalt úrban elférjen. A föld színe alatt elhelyezett tartányok üregének szintén folyadékot át nem eresztő anyagból készütnék és oly méretűnek kell lenni, hogy a szabadon maradt úrba a tartányok egész tartalma beférjen. 7. §. Minden raktárhelyiségben és minden tartány mellett kellő mennyiségű homok tartandó készletben. 8. §. A robbanást meggátító szerkezettel ellátott edények (tartályok) tartására kötelezettek tartoznak azok használhatóságáról és jókarban lévőről időnként, esetleg szakközögek után meggyőződést szerezni, mert ha az edények (tartályok) rossz karban léte vagy használhatatlansága miatt robbanás történne az az által előidézett károkért vagy szerencsétlenségeikért az azok tartására kötelezettek nemcsak anyagiilag, hanem büntető jogilag is felelősek. 9. §. Az előfektü rendőrhatalóságok kötelesek helyszíni szemle után időnként meggyőződést szerezni, hogy az 1. és 2. §-ban felsorolt anyagok árusításával, raktározásával és tartásával foglalkozók a jelen rendeletben előírt kötelezettségeknek eleget tettek-e? 10. §. A ki az 1. és 2. §-ban felsorolt robbanó vagy könnyen meggyuló anyagok árusítására, raktározására és tartására vonatkozó jelen rendeletben foglalt szabályokat megszegi, a mennyiben esélye van súlyosabb becsapítás alá nem esik, az 1879. XL. t. cz. 109. §-a alapján 15 napig terjedhető elzárással és 200 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő. 11. §. Jelen rendelet 1906. év március hó 1-én lép életbe és mindazok, kik az 1. és 2. §-ban felsorolt anyagok árusításával (forgalombahozatalával, raktározásával és tartásával) foglalkoznak, tartoznak a jelen rendelet határozományaival értelmében a fentjelzett időpontig, robbanást meggátító szerkezettel ellátott és hornyolással illesztett szegecselv vagy hegesztett edények beszerzéséről gondoskodni.

Budapest, 1906. évi november hó 10-én.

Kristóffy.**Orvosi laboratoriumunk**megnyitása óta a m. é. község minden nemű vizsgálandó anyagokkal keres fel (bor, tej, tápszerek stb.) Mivel a mélyen tisztelt közönség hiába való fáradozástól óhajtunk megkímélni, van szerencsénk értesíteni, hogy **kizárólag emberi váladékok vizsgálatára vállalkozunk.**

Alant felsoroljuk a vizsgálandó tárgyak mikénti küldendő be és azokért mily vizsgálati díjak fizetendők.

Utasítás a vizsgálandó tárgyak mikénti beküldésére:

A vizelet vizsgálatokhoz legalább 200—300 gram küldendő, de tudatandó az összes napi mennyiség is.

A vizelet erjedésének meggátolására pár csepp chloroform vagy kis darabka Thymol kristály teendő bele. (Vese gyulladás, hólyaggyulladás, cukorvizelet.)

A köpés vizsgálatokhoz szükséges anyag széles száju edényben, esetleg tégelyben küldendő. (Tuberculosis, s más tüdő bajok.)

Geny vizsgálatához a váladék igen vékonyan felkenve üvegre felkenve küldhető be, nagyobb mennyiség esetén megfelelő edényben. (Gonorhoea és egyéb genybetegségek.)

Daganatok, méhkaparék, 96% alcobolba tétecsenek. (Rák.)

Dajka-tej vizsgálatához az emlőkből kifejtendő egész mennyiség szükséges. Vér fedő lemezre igen vékonyan felkenve rá szántva esetleg vékony üvegcsőbe felszívva küldendő be. (Váltóláz stb.)

Nagyobb mennyiségű izzadmányból vagy transsudumból legalább 300 gramnyi küldendő be. (Mellhártya, hashártya gyulladás, izületi stb.)

Minden vizsgálati anyagot a származás adataival kell ellátni, esetleg kortörténeti adatokat is közölni szükséges.

Vizsgálati díjak:

232

Tájékoztató vizsgálat csak fehérvérre vagy cukorra	3 korona
Teljes vizelet vizsgálat úgy vagy mielő gőrcsöv	5 "
Hugysav, nitrogén tartalom mennyiségleges kimutatása	10 "
Gonococcus vizsgálat	8 "
Köpet vizsgálat vagy egyéb váladékok stb. vizsgálat	6 "
Daganat és méhkaparék szövettani vizsgálat	20 "
Dajka-tej és vér vizsgálat	10 "
Bacteriologia vizsgálatok tenyésztési kísérletekkel esetleg állat kísérlet	20—30 "

FÖLDES KELEMEN orvosi laboratoriuma Aradon.

Vezető: dr. Povászay István közkórházi főorvos, kir. törvényszéki orvos.

Felhagyásokat teljesen ingyen ad a
kiadóhivatal:
József főherceg-ut 22. szám.
Telefon szám: 151.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Tudakozódásnál kérjük a hirdetés alatt levő számokra hivatkozni.

Az apró hirdetések előre fizetendők.

Ezen rovatban minden szó egyszeri beiktatásának ára 4 fillér, vastagabb betűkkel 5 fillér. — Cselédek kereső vagy cselédnek ajánló apró hirdetés 20 szög 50 fillér, minden további szó 4 fillér — Hirdetési levelezőlapok 50—60 fillérért és 1 koronáért kaphatók lapunk elárultó helyein.

Akinek

ismerettség hiány

háztartásra, szőlőre, üzletvezetésre, könyvelésre, segédre, ispánra, gazdatisztára, kulcsárra, vinszellőre, kártyázásra,	kulcsárnőre, gazdasszonyra, szakácsnőre, szobaleányra, házi- vagy irodászolgára, pénzbesszűrőre, házmesterre, stb.-re van szüksége
---	---

Aki

eladni kíván

bort, sörgörőt, bor, gyümölcsöt, gabonát,	üzletet, műhelyt, lakást stb.; vagy
---	--

Aki

bérbeadni kíván

birtokot, házat vadászterü- letet,	halászatot, telket, kocsit, lovat,
---	---

Aki

szándékozik vétel vagy bérbérvétel esél-
jéből keresni;

Aki

valamely állást betölteni kíván: legbizto-
sabbban értesít, ha az

„ARADI KOZLONY”

Kis hirdetés

rovatait használja.

Heiman János

mészáros és hentes, Forray-utca
gróf Nádasdy-palota. Ajánlja na-
ponta a legjobb minőségben ki-
mért friss húsokat. Pontos kiszol-
gálás. — Becses pártfogást kér,
Heiman János. 451

Héhs Victor

törvényszéki legjegyzett és az
egész országban bevezetett **hitel-
tudósító** irodája Aradon, Tö-
köly-tér 6. sz., Frik-ház. Alapít-
tatott 1898. 331

Kiadó lakás.

Weitzer János utca, főpostával
szemben, 7 szobából s megfelelő
mellékhelyiségekből álló I. emeleti
lakás május hó 1 től kiadó. 590

Szentbernádi kölk,

darabja vasuti fuvarral, tizenöt
forintért eladó. Olcsó lóbabot, aran-
kamentes lóhert keresek. Czim a
kiadóban. 665

Hanna sör árpa

kitűnő bő termő vetőmagnak, kap-
ható Krizsán Sándor birtokos ur-
nál, Torna. 617

Kiadó

május elsejétől Erzsébet-körut 12.
szám alatt egy 5 szoba, fürdőszoba
és mellékhelyiségekből álló emeleti
lakás. 627

Veszek könyvtárakat,

egyes könyveket és hangjegyeket
legmagasabb áron. Kerpel Izse
könyv-, papír- és zeneműkereske-
déss, könyv- és zenemű kölcsön-
tára, Aradon. 264

Kiadó lakás!

4 szoba, 1 alkoven, fürdőszoba és
egyéb mellékhelyiségekből álló la-
kás a fő ut közvetlen közelében
május 1-től kiadó. Czim a kiadó-
hivatalban. 639

Nagymennyiségű maculatura

eladó a kiadóhivatalban.

Gépészkovács

azonnal és kerékgyártó kerestetik
uradalomba. Czim a kiadóba. 665

Kiadó lakás.

Gyár-utca 21. szám alatt 4 szoba,
konyha és mellékhelyiségekkel bíró
ház, parkirozott udvar, egy hold
területű szőlőskerttel, május hó
1-től kiadó. Bővebbet Szukor László-
nál, Boros Béni tér 11. szám. Te-
lefon 485. 689

Olcsó kályhák.

Vas- és szerszámkereskedés Boros Béni-tér 6. sz.

a Széchenyi-malommal szemben.

Ujdéznai vas- és kapagyár fiókraktára.

Ajánlja a tavaszi idény beáll ával igen jó minőségű

mezőgazdasági acélszerszám áruait eredeti
gyári áron.

Elvállal egész malomberendezéseket és gyárberendezéseket is.

= Költségvetések bérmentve és ingyen. =

Olcsó asztalkonyhák.

Értesítés!

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy **Arado n. Atsél**
Péter-utca 2. sz. alatt (Zrínyi-utcai bejárat) egy

ingatlan és jelzálogforgalmi irodát nyitottam

egy legelsőrangú európai pénzintézet megbízásából, mely intézet jogügyi képví-
seletével **Dr. Heppes Béla** aradi ügyvédet bízta meg.

Nyujtok minden vidéki, budapesti vagy külföldi pénzintézeteknél olcsóbb
feltételek mellett **földbeli ingatlanokra és bérházakra** akár amortisatio-
nalis, akár egyéb lejáratu jelzálogos kölcsönöket az ingatlan értékének 65%-a
erejéig, ezenfelül folyószámla kölcsönöket is.

Nyujtok tisztviselői kölcsönt a legkülansabb módon 5—15 évi időre ka-
tonatiszteknek, állami, megyei, városi, vasuti és nyugdíjigénnyel bíró magán-
hivatalnokoknak, továbbá oly nyugdíjas egyéneknek, kiknek 1100 koronán felül
nyugdíjuk van.

A kölcsönügyletek lebonyolításáért semmi előleges költség a kölcsönve-
vőt nem terheli.

Elvállalokingatlanok vételére és eladására, valamint bérbeadására vonat-
kozó megbízásokat.

Elvállalok birtokoknak parcellázását, parcellázás szerinti eladását, vagy
eszerint való bérbeadását.

Elvállalok a Budapesti Hitelezővédegyeletnél és a „Wiener Creditoren-
Verein”-nél lévő összeköttetéseimnél fogva egyeztetéseket a legkülansabb fel-
tétel mellett.

Tisztelettel

Robitsek Kálmán,

461

ingatlan és jelzálogforgalmi irodája.

Kiadó lakások.

Pécska-ut 1/b. számú házban két
egyenlő 3 utcai szobás, fürdőszoba
és mellékhelyiségekből álló lakás
azonnal vagy májusra. Felvilágo-
sítást ad Szűcs F. Vilmos, Bo-
ros Béni-tér 22. 492

Eladó házak.

3 jó fekvésű belvárosi és egy Vá-
lasztó-utcai ház jutányos áron na-
gyon kedvező fizetési feltételekkel
eladó. Értekezhetni: Szűcs F. Vil-
mosnál, Boros Béni-tér 22. 491

Ház eladás.

Demeter-utca 28b. számú adómen-
tes ház (Kapa-utca sarok mellett)
2 lakással, vízvezetékekkel, fürdő-
szobával és szép udvarral, olcsón
eladó, esetleg bérbeadó. Bővebbet
ugyanott. 686

Egy üzlethelyiség

az Andrássy-téren, a Központi szál-
loda épületében május hóig kiadó.
Ugyanott egy korlát (Galleria) na-
gyon olcsón eladó. Értekezhetni:
Fischer Simon Nagyrúháza, Sza-
badság tér 12. 688

Stabilgépkezelő,

vizsgálóval rendelkező nős ember
malemba vagy fűrészgárba állást
keres. — Czim a kiadóhivatal-
ban. 680

Lakás kiadó!

Erzsébet királyné körut 8. szám
alatt 6 szoba, fürdőszoba és mel-
lékhelyiségekből álló lakás 1. má-
justól kiadó. 679

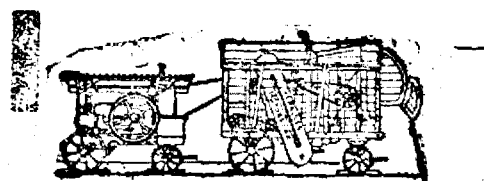
Kiss Ernő-utcz 8. számú ház,

mely 3 szoba, fürdőszoba és meg-
felelő mellékhelyiségekkel, villany-
világítás és vízvezetékekkel, 3 lóra
istálló, gyümölcsös kert, virágos
kert azonnal vagy május elsejétől
bérbeadandó. Bővebbet Wesselényi-
utca 51. 697

Ügyvédi naplók

és főkönyvek rendkívül finom erős
papírból egész vászon kötésben bőr
sarokkal 500 oldal tartalommal
24 kor. Kaphatók Ingusz I. és F.A.
Könyv és papírkereskedés. 236

Gazdáknak fontos.

A legegyszerűbb és legmegbízhatóbb ben-
zinmotorok minden gazda által, vizsgázott
gépész és hatósági engedély nélkül üzem-
be helyezhetők, kapcsolatban a legismer-
tebb jóságú cséplőgépekkel, előnyös ára-
kon és kedvező fizetési feltételek mellett
szállít a

Herkules-motorgyár

Bpest Váci-körut 80.

Állandó nagy motorkiállítás. — Motor-cséplőgépek mba-
denkor üzemben láthatók. — Teljes jótállás kitűnő
működésért. — Árkap ingyen. 3903

2750—1906. kh.

Hirdetmény.

A mező és kertgazdaságban
nagyobb károkat okozó rovarok
elleni védekezés céljából felhívom
a lakosságot, hogy a gyümölcsfák-
ról a nornyófészkeket, lepketojás-
kat és vértetűfoltokat, még most
a tél folyamán, mielőtt a fák rü-
gvezel kezdenének, szigorúan irt-
sák ki, mert a kik a kártékony
állatok irtását elmulasztják, azokat
az 1894. évi XII. t.-cz. 50. § a
alapján teljes szigorral fogom bün-
tettetni és ezenfelül az irtást a mu-
lasztó tulajdonos terhére és költ-
ségére hatóságom által fogom vég-
rehajtani.

Hogy az egyes kártékony rovarok
irtása miképpen teljesítendő, erre
nézve a kerületi biztosoktól és hi-
vatalom állategészségügyi osztá-
lyánál nyerhetnek érdeklődők fel-
világosítást.

Arad, 1906. évi február hó 19.

Sarlot,
főkapitány.

Üzletfelosztás miatt nagy kiárusítás!

Tudomására hozom a t. helybeli és vidéki vevőközönségnek, hogy a „Köz-ponti szálloda“ épületében lévő üzletemet **teljesen felosztatom** és onnét az összes árut a főüzletemben, Szabadság-tér 12., ezelőtt Porter Nagyáruház helyeztem át. Az egész raktárt, a melyet a „Nagy Áruház“-ban helyeztem át, **fél-áron kiárusítom**. Ezek az árak csak márcziusban érvényesek.

471

Férfi ruhaszövetek | Férfi divat-osztály. | Női divat cikkek félárban! Csoda árak! kiárusítási árban!

Egy teljes nadrágra szövet ... frt 1.95
Egy teljes nadrágra finomabb szövet „ 2.50
Egy teljes nadrágra egész finom szöv. „ 3.50
Egy teljes öltönyre strappa szövet „ 4.95
Egy teljes öltönyre finom szövet „ 6.50
Egy teljes öltönyre egész finom szövet „ 8.75
Egy felöltőre elegáns szövet... „ 5.50
Egy teljes felöltőre finomabb szövet „ 7.50
Nagy választék fekete szövetekben!

Tiszta selyem nyakkendő drb. ... frt —.25
Finom bőrkezttyű párja ... „ —.79
Finom divatos harisnyák párja... „ —.25
Finom színes zsebkendő 3 darab „ —.59
Finom színes férfi ing darabja ... „ 1.15
Finom fehér puha férfi ing drbja „ 1.25
Egész fin. fehér puha férfi ing db. „ 1.45
Jó minőségű lábravaló darabja „ —.65
Finom minős. lábravaló himzett „ 1.10

Tiszta selyem zsebkendő darabja frt —.29
Finon batiszt zsebkendő 3 darab „ —.45
Finom fekete kötött női harisnya „ —.29
Elegáns színes csikos harisnya p. „ —.39
Fin. flor szín. és fek. harisnya párja „ —.58
Finom glace kezttyű párja ... „ —.79
Finom nap és esőernyő darabja „ 1.25
Tiszta glóriaselyem ernyő darabja „ 1.75
Orosz sárcezipő párja ... „ 1.35

és sok itt fel nem sorolható cikk.

FISCHER SIMON ezelőtt PORTER Nagyáruháza, Szabadság-tér 12.

ETERNIT MŰVEK HATSCHEK LAJOS BUDAPEST.

Képviselet:

NEUBAUER MANÓ

Városi és megyei telefon 411.

Arad, Kossuth-utca 9.

Városi és megyei telefon 411.

A jelenkor legkitünőbb tető-fedő anyaga, könnyű, tűzálló javításra nem szorul.

Aradon a következő épületek vannak Eternit (aszbeszt cement) palával fedve:

A csanádi vasutak palotájának az udvaron levő épülete.

A gör. kel. román székesegyház.

Az új evangélikus templom.

Gróf Nádasdy-ház.

Szántay Lajos műépítész Bathyány-utcai házának egy része.

Elvállalom salak beton földékek, lépcsők, mosaik, (grauitto terazzo) csatornázások, turbinák, zsilipek és minden a cement beton szakmába vágó valamint aszfalt munkálatok elkészítését.

Építészek figyelmébe!

Cement habarccsal összeilleszthető préselt aszfalt lapok 20, 30 és 40 m/m vastagságban, különösen vidéki munkáknál rendkívül előnyös, nem kell az aszfaltot főzni, ezáltal tetemesen olcsóbb.

642

Neubauer Manó

vállalkozó és a magyar aszfalt r. t. képviselője

Arad, Kossuth-u. 9. Telefon sz. 411.